

„Nem követek-e el hibát teológiailag, ráérzek-e ennek a speciális műfajnak a sajátosságára, s főleg: kedvét leli-e majd az Olvasó az általam írottakban – de mindenekelőtt: lelki útvalóra talál-e soraim olvasása révén?”

► Rovatokról gazdaszemmel – 3. oldal

„A szervezők báltól bálig vizslatják a kirakatokot pöttös dolgok után kutatva, hogy aztán kajánul rávessék magukat, ha megakad a szemük egy jópofa pöttös ruhadarabon.”

► Áll a bál – 8. oldal

„Addigra már reszket a kezem, De ha még helyén lesz az eszem, A magas kortól én nem félek, Megadod a kilencvennégyet?”

► Idősebbek is elkezdhetik... – 6–7. oldal

„Bekötött szemmel egy közepes forgalmú úton?” ► 3. oldal
Miért vagytok kicsinyhitűek?! ► 5. oldal
Útra készen ► 9. oldal
Könyv Andorka Eszter emlékére ► 5. oldal
Országos szervezésű gyermekprogramok a 2007-es munkaévben ► 10. oldal

BODA ZSUZSA FELVÉTELE

Az Üllői úti székház körfolyosói az épület belső udvaráról

Jövőtervezés és felelős gondolkodás

Egyházunk központjáról fog dönteni a zsinat

► Nagy múltú, de sok sebből vérző épület áll Budapest VIII. kerületében, az Üllői út és a Szentkirályi utca sarkán. A „boldog békeidőkben” róla készült fotót láthatták olvasóink lapunk egyik decemberi számában. A mostani képek a jelenlegi – kevésbé előnyös – arcot mutatják... Mit jelent egyházunk számára ez az épület? Múltat vagy/és jövőt? Szolgálatunkhoz adott keretet vagy egyre elviselhetlenebb anyagi terhet? Erről, a jövőről s az épülettel kapcsolatos feladatokról dönt márciusban egyházunk zsinata. A zsinati döntést előzi meg a február 16-án megrendezendő fórum.

Az elmúlt évek anyagi forrásait egyházunk a gyülekezetekre és a közben felépült intézményrendszerre fordította, miközben az Üllői úti épület oly mértékben leromlott állapotban van, hogy teljes rekonstrukcióra szorul. Az egyre több életveszélyes pont miatt a munka nem sokáig halogatható. Teljesen elöregedett és gazdaságtalan a fűtésrendszer; balesetveszélyes a teljes elektromos hálózat, és nem bírja el a jelenlegi technikai igények támasztotta terhelést; jó néhány ponton az elavult födém okoz gondot, a tető szerkezete és a héjazat cserére szorul – állandósult a beázás; továbbá omló vakolat, megindult, dőlőfélben lévő tűzfal, nagy energiapocsékolást okozó szigetelési hiány jellemzi az épület állapotát. Az elöregedett víz- és csatornahálózat következményeként rendszeresek a csőtörések. Mindez nem tartható tovább. A födémcsere több ponton halaszthatatlan. Hosszú évek alatt, toldozás-foldozás, átalakítások eredményeként jött létre a szobák mai beosztása – ez sem felel meg a valós igényeknek. A kémények egy része még mindig omladozó, használhatatlan állapotban van. A nyílászárók – elsősorban az utcai fronton – cserére érettek. Nincs megoldva a por- és hangszigetelés – az Üllői úti oldalon munkavédelmi szempontból a zaj- és porterhelés messze a megengedett határérték felett van. Az előzetes becslések szerint a felújítás meghaladná a nyolcszázmillió forintot. Nem szoltunk még arról, hogy a levéltár és a könyvtár régen kinőtte a helyét.

Ezen túl megoldandó az 1972-ben ideiglenesen (az akkori egyházvezetés másfél éves átmeneti időszakot tervezett) az épületbe hozott szeretetotthon helyzete. Az otthon az ideiglenes elhelyezés óta, három és fél évtizede vár végleges megoldásra. A két különböző emeleten lévő, több lakásból összenyitott szeretetotthon sem teret, sem megfelelő csendet és levegőt nem kínál idős testvéreink részére, és hosszabb távon nem működtethető az előírt és megkövetelt EU-s normák szerint.

A székház bejárata

Ma két központtal működik a józsefvárosi gyülekezet. Az Üllői úti rész esetleges kiváltása, illetve a Karácsony Sándor utcai gyülekezeti központ kiépítése is döntést igényel – az egyházkerület, az egyházmegegyezés és a gyülekezet részéről is. Külön problémát jelent, hogy az Üllői út jövőbeli üzemeltetése – még felújítás esetén is – igen jelentős terheket ró az egyház költségvetésére.

A szakemberek kétféle megoldási lehetőséget látnak. Vagy marad a székház az Üllői úton – de nincs forrás a felújításra, vagy új, de kisebb irodaház építésével

Az országos elnökség, a püspöki tanács, valamint az országos presbitérium – a zsinat márciusi döntése előtt – tájékoztatót és nyílt fórumot rendez egyházunk Üllői úti székházának jövőjéről február 16-án, pénteken 15–17 óra között az Üllői út 24. szám alatt található II. emeleti kápolnában.

elhelyezik az országos központot, és kiváltják a benne lévő további funkciókat.

Az országos közgyűlés és az országos elnökség tavaly megbízást adott olyan szakembereknek, akik szakszerűen és objektíven előkészítik a zsinat döntését. Szükség van erre azért is, mert a szakszerűség helyét az utóbbi időben mintha átvette volna az emocionális megközelítés.

Ha a zsinat az új épület mellett dönt, mindenképp törekednénk arra, hogy az Üllői út nemes hagyományt jelentő része (a könyvtár, a levéltár berendezése)

átkerüljön az új helyre. Ugyanakkor haszontalan, hogy értékes irat- és könyvtármányunkat korszerű körülmények között őrizzük meg az utókorra. Ennyiben is több lenne tehát az új épület, mint „egy korszerű irodaház”.

Amennyiben a funkciókiváltás többletköltséget jelentene (és nem csupán cserét), azt össze kell hasonlítani a jelenlegi ingatlan felújítására fordítandó összeggel (és a későbbi üzemeltetési költségeket is meg kell vizsgálni). Azaz egy régi épület foltozásába fogunk, vagy végösszegében egy kisebb kiadással járó és a saját céljainkra optimalizált új épületet adunk át az utánunk következő nemzedéknek?

Az évek óta folyó előkészítő munkában eljutottunk arra a pontra, hogy a döntés meghozatala szükségessé vált. A döntésben tükröződhet egyházképünk is: épületekben gondolkodunk, azokhoz ragaszkodunk, vagy a szolgáltatunknak keresünk egyszerű, méltó formát, amely egyházunk imázsát a világ számára is jelzi.

■ OI/H. K.

Nincs kettő egy nélkül

Nincs kettő... S úgy tűnik, hogy egyre kevésbé is lesz. Ez az esztendő sokak számára hozott igazi – ha nem is egészen önként vállalt – bőjtöt. Amire talavagy még kettő jutott, idén már alig lesz talán csak egy is. Az országban, családban, egyházban egyaránt falatozik a szűk esztendő sovány tehene – s bár étvágya nem lankad, alakja mégis egyre aszottabb. Egyházunk, gyülekezeteink, iskoláink, szociális intézményeink ezekben a hetekben készítik az előirányzatokat, de az már mindenki számára világos, hogy mindenre kevesebb lesz, mint eddig.

Közeledik az őszi számvetés ideje – s nemcsak az ünnepi rendben az egyházi naptár szerint, hanem életünkben, egyházi életünkben is. Sok fejezetben még el kell számolni a múlttal, mert visszaköszönnek a régi mulasztások, elikkasztott ügyek, tervek, beszélgetések, erőfeszítések, összefogások, tanúságtételek. A tervezéshez viszont azt kell tudnunk, hogy hol is állunk valójában, mivel és kivel lehet számolni, de azt is, hogy milyen jövőképe akarunk és tudunk befektetni – anyagi és emberi forrásokat egyaránt.

Ami tényleges erőnket jelenti a társadalomban, hiába is említjük a bűvös háromszázalékos népszámlálási arányt vagy éppen a bizonyos ügyekben megnyilvánuló, akár kedvezőbb számokat, valós erőnk ennél kevesebb. Lehet ezt természetesen finomítani azzal, hogy a passzív evangélikusokat és a szimpatizánsokat aktívvá kellene tennünk, a tapasztalat azonban mégis azt mutatja, hogy nem tesz ki ennyit az egyházunkat életükkel és tehervállalásukkal is támogató testvérek száma. Ezért nyíltan ki kell mondanunk: nincs és nem is lesz kettő egy nélkül, azaz nem terem egyházunkban egy újabb százalék a népességből egy már meglévő százalék aktív szolgálata nélkül. Ezen testvéreink iránt viszont azzal is ki kell fejeznünk megbecsülésünket, hogy nem hagyunk kétséget őszi bizalmunk felől, ha egyházunkért készek tenni valamit.

Azt is világosan ki kell mondanunk, hogy mindez igaz az anyagiakra is. Műtán az őseink saját pénzéből emelt és fenntartott egyházi javakat rövid úton elvették évtizedekkel ezelőtt, szerény elmentételezéseként pénzügyi segélyekkel táplálták bennünket állami köldökcsinórón – mindez talán arra volt mindmá-

ig elegendő, hogy ne vesszen el mindaz, ami megmaradt. Ezután talán még arra sem lesz. Építeni, gyarapodni, egyről a kettőre lépni bizonyosan nem tudunk úgy, hogyha most elolvad az egy is. Nem pusztán játék a szavakkal, hogy ha minden evangélikus élne személyi jövedelemadója egy százalékának felajánlásával – amely semmiféle további személyes többletvállalással nem jár, csupán egy rendelkező nyilatkozat kitöltésével –, már azzal is könnyebben lehetne kettőre jutni az eddigi egyről.

Az elmúlt esztendő választásai nyomán egyházunk szinte minden területén új testületek, tisztségviselők, munkaközösségek jöttek létre. Az országhoz hasonlóan érezzük mi is, hogy másfél évtizeddel a rendszerváltozás után sok mindent új megvilágításban, valóságban látunk, mint egykori várakozásainkban, álmainkban. Alaposan megváltozott – és sokszor a korábbiakhoz képest sem előnyére – a világ körülöttünk, más lett evangélikus közösségeink, testvéreink élete, mindennapi várakozása is.

Sok-sok nyilvánvaló tapasztalatból tudjuk, hogy nem csupán az eddigi folytatása a feladatunk, hanem együtt kell gondolkodnunk, egyezsége kell jutnunk evangélikus egyházunk jövőképeiről is. Milyen egyházat szeretnénk, milyen egyház lenne igazán a miénk évek, évtizedek múlva? Milyen egyházban tudjuk elképzelni, hogy gyermekeink és unokáink – akik talán ma (még) nem járnak templomba – szívesen gyűlnek oda Isten igéje köré? Ennek kell meghatároznia a tervezést, a munkát, a szívós felkészülést. S ebben minden építő kézre szükség lesz – gyülekezetekben, iskolákban, szeretetintézményekben, zsinati bizottságokban, presbitériumokban, egyházi munkaterületeken.

Emberi közösségekben, energiában, tettvágyban talán még inségesebb időket élünk, mint anyagiakban. Meg kell tehát fűjnünk a kürtöt, a gyülekező jelet. Mert szükségünk van azokra is, akiket eddig nem találtunk meg. Meg kell találnunk a közös hangot, a közös munkát, a közös célt a jövő egyházáért. Hiszen tudjuk, nincs és nem is lesz kettő egy nélkül. Olyan egyháznak kell lennünk, amely akarja és képes is megszólítani az egyest, a belül és kívül állót, ahol van és lesz helye egynek, kettőnek, háromnak...

■ DR. KORÁNYI ANDRÁS

MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ

1%

Technikai szám: 0035

www.evangelikus.hu

É L Ő V Í Z

A lap

Egy napon azt kérte az osztálytól a matematikatanárnő, hogy mindenki írja föl egy lapra az összes osztálytársa nevét. Aztán gondolkodik meg, mi a legjobb, amit mondani tudnak a társaikról, és azt írják a nevek mellé.

Egy teljes órába telt, mire mindenki elkészült. Mielőtt kimentek az osztályteremből, a lapot átadták a tanárnőnek. Hétvégén a tanárnő minden diák nevét fölírta egy papírlapra, mellé pedig a kedves megjegyzéseket, amelyeket a tanuló-társak írtak róla. Hétfőn minden tanuló megkapta a listáját.

– Tényleg? – hallatszott a suttogás, amint kézbe vették. – Nem is tudtam, hogy a többiek ennyire kedvelnek...

Ezután senki nem emlegette többé a listát.

Néhány évvel később az egyik fiú elment Vietnamban, és a tanárnő elment a temetésére. A templomot megtöltötte a sok barát; egyik a másik után lépett a koporsóhoz. Ahogyan a tanárnő imádkozva állt a koporsó mellett, az egyik koporsóvivő katoná megzúzott:

– Ön a matematikatanárnője volt Marknak?

Bólintott. Erre a fiú azt mondta: – Mark nagyon gyakran beszélt magáról.

A temetés után összegyűltek Mark régi osztálytársai. A fiú szülei is ott voltak, és szemmel láthatóan alig várták, hogy beszélhessenek a tanárnővel.

– Valamit szeretnénk mutatni – mondta az apa, és előhúzott egy pénztárcát a zsebéből. – Ezt találták a fiunknál, amikor elesett. Úgy gondoltuk, ön meg fogja ismerni.

A tárcából egy erősen gyűrött, szakadozott, több helyen megragasztott papírlapot vett elő. A tanárnő – anélkül, hogy odanézett volna – tudta, hogy ez a Mark jó tulajdonságairól az osztálytársai által összeállított lista.

– Szeretnénk megköszönni önnek, hogy ezt a feladatot adta az osztálynak – mondta Mark anyja. – Amint látja, Mark nagyon megbecsülte.

A többi régi tanítvány is összegyűlt a tanárnő körül. Charlie elmosolyodott, és azt mondta:

– Nekem is megvan még a listám. Az íróasztalom felső fiókjában őrzöm.

Chuck felesége pedig így szólt: – Chuck megkért, hogy a listát ragasszam be az esküvői albumba.

– Az anyém is megvan még – mondta Marilyn. – A naplómban tartom.

– Én mindig magamnál hordom a zsebnaptáramban. Biztos vagyok benne, hogy mindnyájan megőriztük... – mondta Vicki, egy másik osztálytársuk.

Hajlamosak vagyunk elfeledkezni arról, hogy minden élet véget ér egy napon, és hogy senki sem tudja, mikor jön el ez a nap. Ezért kellene megmondanunk azoknak az embereknek, akiket szeretünk, és akikért aggódunk, hogy fontosak a számunkra. Addig, amíg nem késő.

► Forrás: internet

SEMPER REFORMANDA

„Elterjedt szokás az, hogy az evangéliumokat könyvekben számoljuk, s »a négy evangéliumnak« nevezük őket. Ez onnan ered, hogy nem tudjuk, mi áll Pál és Péter leveleiben, s az ő tanításukat mintegy az evangéliumok függelékének tekintjük, amit Jeromos egyik prologusa is sugall. Egy ennél is átkosabb szokás az, hogy az evangéliumokat és a leveleket törvénykönyveknek tekintjük, mikből megtanítható, mit kell tennünk, s melyek Krisztus tetteit csakis példaképpen állítják elénk. Ahol hát ez a két tévhit befészkelte magát a szívekbe, ott sem az evangéliumot, sem a leveleket nem forgatják haszonnal és a keresztény hit épülésére: merő pogányok maradunk, akárcsak voltunk.”

► Luther Márton: Mi az evangélium? (Csepregi Zoltán fordítása)

HATVANAD VASÁRNAPJA – Ézs 55,6–11

Isten útjai kifürkészhetőek

Isten és ember útja egészen más irányba halad. Az első „elbújás” óta gondosan ügyelünk is rá, hogy ne keresszük egymást útjaink. Mindeközben mi, jó keresztények, akik úgy gondoljuk magunkról, hogy többé-kevésbé az Isten útját járjuk, „szent haraggal” szemléljük az emberiség elrontott útjait. A napnál is világosabban látjuk, hol tévedt el véletlenül, és hol tévedt el folyamatosan a bűnös világ az egyetlen igaz útról. Éles szemmel vesszük észre az értékesítést, a hamis istenek bűvkörében élő, bűnös világ tévútjait. És persze némi önértéssel – bár a kötelező keresztény szerénység szabályainak engedve csak alig hangoztatva – állapítjuk meg: de jó, hogy mi már egészen más utakon járunk!

A böjti időszakot megelőző vasárnapok jellegükből adódóan mintha ezt az érzést akarnák erősíteni bennünk. Mi már nagypéntektől és húsvétól számítjuk visszafelé az időt (még hatvan nap), a világ közben még a farsangot üli. Mi már a kereszt és az üres sír felé tekintünk, a világ pedig még mindig a sehova se vezető szórakozás tévútját járja.

Megszoktuk, hogy a böjti időszakban – vagy rá készülve – illendő szembesülnünk bűneinkkel, de valahogy mindig könnyebb az emberiség, a világ, egy ország, egy társadalom bűneit elítélnünk ehelyett. Most mindezt mégse tegyük, ne bántuk a világot. Ne kérjük rajta számon a mi ürességünket, ne hárítsuk rá

annak a felelősségét, hogy mi magunk sem tudunk mit kezdeni azzal az úttal, amelyre világos, egyértelmű elhívást kaptunk.

Az ézsaiási ígértetés sem Babilonhoz szól, nem a társadalom többségét alkotókhoz, nem azokhoz, akik nyilvánvalóan semmibe veszik az Úr akaratát, akik nyilvánvalóan nem az ő útjain járnak. „Keressétek az Urat, amíg megtalálható! Hívjátok segítségül, amíg közel van!” (6. vers) A biztatás egykor azoknak szólt, akik távol hazájuktól száműzetésben, fogságban éltek. Távol a földtől, amelyet magukénak éreztek. A földtől, amelyet magukat az Isten beteljesített ígéreteiről beszélt nekik. Távol az otthontól, amelynek ismerték időjárását, értették nyelvét, kultúráját. Távol az otthontól, amely a sajátjuk volt. Távol az otthontól, a földtől, múltjuktól, templomuktól, nyelvüktől, kultúrájuktól – s úgy érezték: távol Istenüktől.

Számunkra az első biztatás ez: akármilyen idegen is a közeg, amelyben élünk, akármilyen távol is van attól, amit megszoktunk, megszerettünk, amibe beleszülettünk, bármennyire is veszni látunk mindent: múltat, jelent, jövőt, bármennyire is távol érezzük magunkat az Istentől: is ő jelen van közöttünk, megtalálható. Ő mindenütt a velünk való közösséget keresi. Őt nem lehet hagyományokhoz, történelemhez, épületekhez kötni – mert ő mindenütt velünk akar lenni.

Elvesztettük a szép világot, amelyről azt gondoltuk, hogy benne minden rendben volt? Eltűnt körülöttünk az a világ, amelyben otthon érezhetnénk magunkat? Távolinak tűnik mindaz, ami isteni, szent és szép ebben a világban? Mintha Isten elhallgatott volna, mintha elrejtőzött volna istenségébe – kiismerhetetlenül, felismerhetetlenül? Mintha távol lenne tőlünk? Mintha megcsömörött volna már ettől a világtól és benne tőlünk?

Meglehet, hogy így érezzük. Éppen ezért az ézsaiási üzenet most, a jelenben nekünk szól: Isten közöttünk van – megtalálható, közel van. Lehet, hogy úgy érezzük: a világ elveszi tőlünk földünket, kultúránkat, nyelvünket – múltunkat és jövőnket.

Még az is meglehet, hogy sok igazság van ebben, de mindeközben Isten szól nekünk: az ő kegyelméből, a vele való közösségből senki sem szakíthat ki bennünket. Ő mindvégig velünk van. Szól hozzánk, és meghallhatjuk. Talán csak annyit kell tennünk, hogy ne arra figyeljünk, ami látszólag elnyomja a hangját, hanem arra, amit mond, arra, hogy szól. Mert ha nem is ordítva, zúgva, hanem a maga csendességében, otthonosságában, de Isten továbbra is szól. És bízhatunk abban, hogy amit mond, elérni célját. Ahogy egykor Izrael számára valóság lett mindaz, amiben reménykedni is alig tudtak: a hazatérés, ugyanúgy bennün-

A VASÁRNAP IGÉJE

ket is az otthonra találás vár az ő közelében. Az otthonra találás egy idegennek tűnő világban is.

Hiszem, hogy az út, amelyre elhívattunk, nem az elveszített múltba akar visszavezetni. Éppen ezért az úton járás semmiképpen sem nosztalgiazás. Az elhívó nem egyszerűen helyreállítani akar valamit, hanem a mindenkor újban, a mindenkori jelenben akarja érvényessé, megtartóvá tenni a velünk való közösségét. Nincs hely és nincs idő nélküle. Nincs száműzetés és nincs idegenség nélküle. A mindenkor velünk lévő a mindent meghatározó része az életünknek – elvehetetlenül. Mert nem nekünk kell átmentenünk őt nosztalgikus korok szépségéből, hanem ő tart meg a mindenkor újban, a sokszor idegenben is.

■ KENDEH K. PÉTER

Imádkozunk! Mennyei Atyánk! Köszönjük neked, hogy minden idegen helyen és korban velünk vagy. Köszönjük, hogy semmi sem veheti el tőlünk azt, amit te adtál nekünk. Segíts észrevennünk velünk való közösséged mindent felülmúló ajándékát. Ámen.

Oratio œcumenica

[Lelkész:] Mennyei Édesatyánk! Hálatelt szívvel állunk meg ma is színed előtt, mert újra átjárt bennünket az öröm, hogy nálad megoldás van életünk minden gondjára.

[Lektor:] Köszönjük neked a hangzó ígét, amely nem tér vissza hozzád üresen, hanem megtermi gyümölcsét. Add meg nekünk, hogy az ige útmutatás lehessen gyermekeink, unokáink számára – és természetesen számunkra is. Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Add meg, hogy az ige gyógyítást tudjon ott, ahol szükség van rá. És most nemcsak a testi bajban szenvedőkre gondolunk – velük együtt imádkozva –, hanem a lelki sebeket hordozókra is. Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Eléd hozzuk a családokat, a házasságokat, különösen azokat, amelyekben nincs békesség és egyetértés, mert még nem lettél egyszülött Fiad által a szívek Ura. Add meg a megtérést és így a gyógyulást a családok, házaspárok életében. Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Te jól tudod, milyen nehéz ebben a rohanó világban megőrizni a családi fészkek melegét és vonzóerejét. Kérünk, szereteted által ezt is add meg minden családnak, és tekintsd azokra is, akik egyedül élnek életüket. Eléd hozzuk a szenvedőket, a betegeket, a magányukba belefáradt testvéreinket. Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Eléd hozzuk gyülekezetünket, egyházunkat, a világ keresztényeit. Hangozzék megtartó és erőt adó igéd közösségeinkben! Ezért kérjük Szentlelked kiáradását minden alkalommal, ha nevedben szólnak szolgálid. Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Urunk! Légy népünkkel és hazánkkal, hogy a megtérés ne maradjon csupán fogalom, hanem élő valóság lehessen ebben az országban minél többek életében. Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lelkész:] Köszönjük neked megtartó igédet. Köszönjük neked, hogy végtelen szeretetedből magadhoz kötöttél minket a mi Urunk, Jézus Krisztus által.

[Gyülekezet:] Ámen.

EGYHÁZZENÉ ÉS OKTATÁS 2.

Zenei élet a békéscsabai evangélikus gimnáziumban

► A rovat indulásakor terveink között szerepelt az is, hogy bemutassuk az egyházi iskolákban zajló zeneoktatást. Ez alkalommal a békéscsabai evangélikus gimnázium zenei életéről szóló beszámolót olvashatják. (E. Sz.)

„Mindenk embernek a lelkében dal van, / és a saját lelkét hallja minden dalban. / És akinek szép a lelkében az ének, / az hallja a mások énekét is szépen.” (Babits Mihály)

Egy iskola zenei életét az határozza meg, hogy a diákság milyen formában és milyen gyakorisággal énekelhet, illetve zenélhet, milyen koncerteken vehet részt, milyen zenei élménnyel gazdagodhat az ott töltött esztendő alatt. A feltételek adottak, hiszen gimnáziumunkban jól felszerelt szaktanterem segíti a munkát, zongoránk, gitárunk is van.

Heti egy énekóra áll rendelkezésre a békéscsabai evangélikus gimnáziumban is. Ekkor kellene az Evangélikus énekeskönyv énekeit gyakorolnunk, zenetörténettel ismerkednünk, zeneszerzők munkásságáról és életútjáról beszélgetnünk,

népzenénk gyöngyszemeit megszeretnünk, népzenei és műzenei szemelvényeket énekelnünk – és akkor a zeneelmélet rejtelmeiről még nem is esett szó... Mit tehet egy ének-zene tanár, hogy ebben az ellehetetlenített helyzetben munkája áldás lehessen?

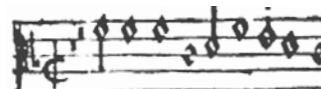
Azt teheti, hogy úgy megszeretteti diákjaival az együtt muzsikálást és az együtt éneklést, hogy az órán kívül hiányozzon nekik. Tanárként évi harminchét órája van arra, hogy olyan zenei alapot adjon eszközként a kezükbe és plántáljon a lelkükbe, amely révén teljesebb lehet az életük. Másképpen fogalmazva: érezzék a hiányát annak, ha nincsenek igényes zene közelében, „közepében”. Ahogyan Kodály Zoltán mondta: „Lehet élni zene nélkül. A sivatagon át is vezet út. De mi, akik azon fáradozunk, hogy minden gyerek kezébe kapja a jó zene kulcsát s vele a rossz zene elleni talizmánt, azt akarjuk, ne úgy járja végig életét, mintha sivatagon menne át, hanem virágos kerteken.”

Gimnáziumunk zenei életének középpontján két, iskolánk diákjai körében igen népszerű kezdeményezés áll. Az egyik a közel száztagú kórus, a

másik pedig a békéscsabai evangélikus ifi, melybe sok diákunk jár. Az utóbbi érdeme, hogy jelenleg negyven-ötven diákunk tanul gitározni, de még rajtuk kívül is legalább ötvenen járnak zeneiskolába. Iskolánk kórusa 2004 januárjában alakult meg húsz-huszonöt fővel. Most ennél jóval több diák énekel együtt nagy lelkesedéssel. Mind a nyolc évfolyamból vannak dalos kedvű fiúk és lányok. A zeneszeretet és a közös éneklés élménye formálja, alakítja a kórus és az ifi közösséget, ezzel együtt tartalmasabbá, élővé teszi a gimnáziumi életet is.

De nemcsak közösségi élményt nyújt az éneklés. Igyekezzünk eljutni énekelni minél több helyre a környező gyülekezetekbe és Erdélybe is. Ezeken az alkalmon átélhettük már többször a Szentlélek erejét, az Istennek való szolgálat csodáját. Sikerélményt is nyújt a kórus, hiszen a minősítéseken és versenyeken szép eredményeket értünk el. A zene által kapott élmények összekovácsolják a gyerekeket, és megtapasztalhatják azt a boldogságot, hogy kicsoda erőt ad, amikor Istenről teszünk biznyságot a Szentlélek erejétől segítve. „Teljes lelki

CANTATE

Ein feste Burg ist unser Gott

élet zene nélkül nincs” – mondta Kodály, és mennyire igaza volt!

Bármennyire nagy igyekezettel próbáljuk is visszazoritani az éneklést és az énekezenet tanulást az iskolákban, a keresztény oktatásban ez hatalmas hiba volna! A gyermekek nevelésének egyik legfontosabb színtere a muzsikálás: megtanít együtt venni a levegőt, együtt tartani a hangot, egymásra odafigyelni. Alázatra, önfegyelmre és belső csendre tanít, mert ahhoz, hogy teljesen az énekre figyeljünk, félre kell tennünk a gondolatainkat, érzelmeinket és indulatainkat, tehát saját magunkat.

Békéscsabán is teljes lelki életre próbáljuk nevelni diákjainkat; ez zene nélkül lehetetlen volna. Népzenei és egyházzenei kincsünkben igyekezzünk a lelküket gazdagítani, hogy az ott elraktározott dallamok és szövegek teljesebbé tessenek hitüket és életüket.

■ KUTYÉJNÉ ABLONCZY KATALIN

▶ Lapunk idei első számában egy kérdőív lapult, amelynek segítségével olvasóinknak az újsággal kapcsolatos véleményét, igényeit, netán kritikai észrevételeit szeretnénk volna „megszondáztatni”. Bár a visszaérkezett kérdőívek adatainak feldolgozása még folyamatban van, az már most egyértelmű, hogy a lelki útvalót adó állandó rovatok írásai a legnépszerűbbek közé tartoznak. Az alábbiakban a hetente jelentkező rovatok gazdáit szólaltatjuk meg – egyúttal hálánkat is kifejezve hétről hétre oly lelkiismeretesen végzett, áldozatos munkájukért.

Véghegyi Antal (A vasárnap igéje)

A rovat cikkeinek műfaja szerkesztett ígéhirdetés. Ez először is azt jelenti, hogy nélkülözi a szószéki prédikáció elengedhetetlen kellékei közül a megszólítást, és

a végén sem áll ámen. Emellett az élőbeszéd sajátosságai sem jelenhetnek meg ezekben az írásokban. Ennek ellenére mégis ígéhirdetésnek kell lenniük. Az ígéről való meditáció kevés. Az igemagyarázat is csak feltétele, illetve szerkezeti eleme az ígéhirdetésnek. Az ígéhirdetés több ezeknél. Isten aktuális üzenetének tolmácsolása a mai gyülekezetnek. De milyen gyülekezetet feltételezzen az a szerző, aki írásával ennek a rovatnak a virtuális szószékére áll?

Mindenekelőtt azokhoz kell szólnia, akiknek az adott vasárnapon vagy ünneppon nincs módjuk templomba menni. Talán otthon vagy kórházban vannak betegyhoz kötvé, talán munkahelyükön állnak szolgálatban, vagy családi kötelezettségeiknek kell eleget tenniük. De a cikkíró számíthat azok érdeklődésére is, akik előfizetőként már a hét közepén kézhez kapják a vasárnapi keltező lapot. Ez a sokféle szempont teszi izgalmas kihívássá, de egyben sok örömet hordozó feladattá is A vasárnap igéje rovat íróinak és szerkesztőjének munkáját.

Rovatokról gazdaszemmel

Kendeh K. Péter
(Oratio oecumenica)

Olykor gyönyörködtem minden sora, máskor érződik: minden szóval küszködött, aki írta. Olykor újszerű szófordulatai meglepő távlatokat nyitnak, máskor a jól ismert szókapcsolatok a biztonság élményét nyújtják.

Sokszínű az egyház imádsága. Sokszínűek imádságaink. Hamis is lenne az egyöntetű hang, a minden formai szabályba mindig tökéletesen beleillő imádság. A közösen elmondott imádságok esetében persze lehet és kell is törekedni a pontos és formailag is szép megfogalmazásra, de imádságaink mégiscsak a belső szoba nem teljesen emberi szabályok szerint felépülő „házi rendjében” formálódnak. Az imádság mindig az Istennel való kapcsolatban, párbeszédben születik. Abban az egyszer viharos, máskor szélsőséges kapcsolatban, amelyben mindannyian megéljük létünk e legfontosabb viszonyrendszerét. Imádságaink – ha őszinték – ezáltal mindig nagymértékben magukon viselik e nagyon intim párbeszéd „szereplőinek” kézjegyeit. (Így talán érthető, hogy miért nem közöljük az imádságok szerzőinek nevét.) És mégis valóságos az, hogy a belső szobák intimitásából születő imádságok az egész egyház imádságává lesznek. A szavak mögött megbújó mélységek és magasságok egy egész közösség mélységeivé és magasságaivá válnak.

Általános könyörgő imádságaink emberi szavakból állnak, amelyek között persze megtaláljuk a sok évszázada használatos állandósult szókapcsolatokat is. Emberi szavak, amelyekért a régmúltban vagy éppen nagyon is a jelenben embe-

rek küzdöttek meg a belső szoba intimitásában. Mert az egyház emberekből áll, akik létük legfontosabb viszonyrendszerében – az Istennel való párbeszédben –

meghallottak valamit a kapcsolat másik „résztvevőjétől” Igéje által.

Ecsedi Zsuzsa (Cantate)

Egy éve vetődött fel a gondolat, hogy a megszűnő Liturgikus sarok helyére egyházzenevel és gyülekezeti énekléssel foglalkozó rovat lépjen. Mivel még soha nem végeztem ilyenfajta szerkesztési munkát, aggodalommal vegyes örömmel fogadtam a rovatvezetésre vonatko-

zó megfizető felkérést. Vajon képes vagyok-e egy évre elkészíteni a tematikát; sikerül-e betartanom és betartatnom a határidőket és a terjedelmet; megtalálom-e minden témához a megfelelő embert; szót értek-e a felkért cikkírókkal?

A rovatban mára több mint negyven cikk jelent meg tizenkilenc szerző tollából. Tudatosan törekedtem arra, hogy egy-egy téma tapasztalt szakemberei mellett fiatal egyházzeneészeket is munkára sarkalljak. A sorozat ebből következő stílusbeli változatossága előnyös, a túlságosan különböző témamegközelítések azonban hátrányos lehet. A himnológiai cikkek csokorba szedve részben pótolhatják a – még nem létező – tankönyvet; a különböző munkájakról szóló beszámolók indítást adhatnak arra, hogy minél többen kövessék a jó példát. Fontos – nem várt – hozadéka e munkának, hogy a cikkek korrektúrája során megtanultam, mitől lesz élővé egy szöveg; tehát az anyanyelvem használata is tudatosabbá vált.

Régóta tisztában vagyok vele, hogy – függetlenül attól, milyen állásban dolgozom – az egyházzene, illetve az istentisztelet méltó megformálásával való foglalkozás a legfontosabb az életben. Ez a szerkesztői megbízás azt is lehetővé tette, hogy alaposan átgondoljam e szolgálat feltételeit, és többekkel megoszthassam ez irányú ismereteimet. Köszönet érte!

Garai András (Heti útvaló)

Több mint három évtizednyi, egy országos ipari nagyvállalatnál szaküzemgazdászaként folytatott munka és ugyanennyi tudatos, napi Szentírás-olvasás közben csodálatos felfedezésekkel ajándékozott meg az Atya-Fiú Lelke: nemcsak az első három evangéliumot lehet szinoptikusnak tekinteni, de együtt nézhetem a heti vezérigét a hét valamennyi, az Útmutatóban található igéjével, új összefüggésekre, áldott új üzenetekre bukkanva. A Szentírás magyarázza legjobban önmagát!

Az Úristen valóban mindig újat cselekszik életben. Néhány éve, egészségi állapotom hirtelen meggyengülése után, amikor immár „főállású” nyugdíjas főkönyvelő lettem, új lehetőséget kínált. Az időközben elvégzett EKE-bibliaiskola végére felbátorodtam; már nemcsak hogy meg merem szólalni és el merem mondani a megtapasztalt örömhírt, hanem le is írtam.

A rovat immár negyedik évébe lépett. A sorozat megálmodójaként és szerzőjeként bevallo, ez önyörűségesen gyötrelmes szolgálat, mert nem azt kell írnom, amit én kigondoltam, hanem az Úr útvalóját, amelyet a Lélek világosságában kapok meg. Csak saját szavaim-

mal el ne takarjam, hanem reá irányítsam a figyelmet! Mindeddigi átélhettem Isten kegyelméből e csodát; ő vezeti gondolataimat. A hetenkénti útvaló célja elmondani, amit a gyönyörű halmelema szavak nélkül is kifejez: Jézus Krisztus, Isten Fia: Megváltó!

Ez a felbátorodás máig tart, új utakra vezet. Januárban három új tematikus blognaplót indítottam újtárra, melyek elérhetőek a honlapomról (www.garai.nyh.hu) is. A megtapasztalt örök örömet megoszthatom, a káros hatásokat csökkentésért megtehetünk. S persze gondoljunk utódainkra, és gondoljunk arra, hogy Isten az ember gondjaira bízta a teremtett világot. A kérdés kikerülhetetlen: az önző, haszonleső, embertársat és természetet kizsákmányoló ember mit tett ve-

Kőháti Dorottya
(Új nap – új kegyelem)

Első felkérésemet frissen végzett teológusként kaptam, a lelkesíró-újságírói pályá küszöbén állva. Nagy megtisztetésnek éreztem, hogy egyházunk heti lapjának igei rovatába írhatok, mely akkoriban a lap második oldalán, Napról napra néven jelentkezett. Megilletőd-

ve tettem eleget a feladatnak. Vajon megbirkózom-e vele? Nem követek-e el hibát teológiaiilag, ráérzek-e ennek a speciális műfajnak a sajátosságára, s főleg: kedvét leli-e majd az Olvasó az általam írottakban – de mindenekelőtt: lelki útvalóra talál-e soraim olvasása révén?

Akkor, az elsőnél megértettem: csak Istenre figyelve, az általa való naponkénti megszólítatásom legmélyebb átélésének élményével lehet az íráshoz hozzáfogom. A szavakat ő adhatja csak tollamra, élővé az Igét ő teheti számomra, új napról, új kegyelemről, reményről ő biztosíthat.

Azóta eltelt néhány év. Rovatvezető lettem. Köszönettel tartozom lelkészársaimnak, akik a felkérésre megfogalmazták ezeket a pár soros, de mély, letisztult bizonyítéteket hétről hétre. A megtiszteltetés, a lelkesedés érzését – ezt őszintén mondom! – nem váltotta felholmi „évek tapasztalata” szülte rutin. Hiszem és vallom: félszívről, -lélekkel nem lehet igei rovatot sem írni, sem vezetni.

De miért is szeretem? Mert kihívás, hogy három-négy mondatban kell megragadni a tartalmat, tömören, frapánsan, aktuálisan, maian – s íme: az igéből kibontakozik az azipra való isteni biztatás, erők a Szentlélek által naponként kapunk személyre szabott útbaigazítást! Az út – míg üzenetét keressük-kutatjuk, majd rálelünk, s továbbindulunk napról napra – minden mozzanatában ajándék.

Ezúton is szeretettel kérem kollégáimat: továbbra is legyenek munka- és szerzőtársaim!

„Bekötött szemmel egy közepes forgalmú úton”?

ÉGTÁJOLÓ

Tulajdonképpen nem tudom megmondani az okát, miért nem kapcsolunk ki aznap este a javasolt ót percre sem az összes elektromos készüléket a lakásban, pedig rendkívül szimpatikus volt a gondolat. Pár nappal ezelőtt ugyanis erre kértek egy nemzetközi akció szervezői, akik így akarták felhívni a figyelmet az egyre fenyegetőbb veszélyre. Arra, amelyik most már letagadhatatlanul mindannyiunkat fenyeget. Globális fenyegetés az egész emberiségnek. Igen, a klímaváltozásról, a globális felmelegedésről van szó.

A múlt héten – az aktuális belpolitikai témák mellett – vezető hír lett a médiákban az a jelentés, amelyik tekintélyes tudósok és testületek véleményeként látott napvilágot. Megállapításuk – amelyről ugyan már mindnyájan eddig is szinte biztosan tudtunk – egyértelmű: az emberi tevékenység a felelős a globális felmelegedést okozó üvegházhatásért. Az ipari forradalom bő kétszáz éves története, de különösen is az utolsó ötven esztendő alatt

olyan mértékben szennyezte be az emberi tevékenység a glóbuszt, a légkört, hogy ezt a hatást a természet csodálatos regenerálóképessége már régóta nem tudja ellensúlyozni. S ez olyan folyamatokat indított el, illetve tart fenn egyre gyorsuló ütemben, amelyek – az elemzések szerint – további súlyos következményekkel járnak majd az előttünk álló évszázad alatt.

Az internetes Google keresőprogramba beírtam a kifejezést: „globális felmelegedés”. Pár másodperc alatt ez lett a letagadhatatlan eredmény: a kereső körülbelül 237 ezer találatot adott... Csak néhányat néztem meg közülük. Az üvegházhatású gázok – különösen is a szén-dioxid – kibocsátásának csökkentését célul kitűző kiotói egyezményt ismertető egyik cikkben olvastam: „Az Éghajlati változások tárgy októrája óv mindenfajta túlzástól. Lehetőleg azonban el kell kerülni, hogy bekötött szemmel keljünk át egy közepes forgalmú úton. Nagyjából ekkora veszély származik ugyanis abból, hogy a légkör összetételét gyorsan és jelentősen megváltoztatjuk, éghajlati hatásait azonban nem tudjuk kellő pontossággal kiszámítani.” A Wikipédia című internetes szabad lexikonban és egyéb cikkekben pedig ennél is sokkal riasztóbb, szinte apokaliptikus prognózisokat lehet olvasni a pólusok jégtagarójának és a jéghegyeknek az olvadásáról, amelynek következtében a 21. század végére akár nyolcvan centiméter-

rel is megemelkedhet a tengerek szintje. Ennek következményeként csak Európában közel hetvenmillió part menti lakost fenyegetne veszély. Ha pedig néhány száz év alatt Grönland jégtagarója is megolvad a néhány fokos hőmérséklet-emelkedés következtében, akkor akár hét méterrel is megemelkedhet a tengerszint. Szélsőséges időjárási események, viharok, áradások, aszályok és meglehullámok még a mértéktartó prognózisokban is bőven szerepelnek. Az édesvíz növekvő hiánya két-hárommilliárd embert veszélyeztet majd, a mezőgazdasági terméscsökkenés, a mérsékelt égöv aszályosodása százmilliók nyomorúságát növelné.

S mintha a mostani időszak – ez a furcsa, gyanús enyhe, szélviharos télünk – is igazolná a meteorológusok csöppet sem derülő jóslatait. Vannak, akik megkísérlik régebbi feljegyzések szórányos kivételes adatainak emlegetésével elhessegetni az aggodalmakat, mások meg, főleg a globális gazdaság és tőke használatát, a korlátozások kedvezőtlen gazdasági hatásaitól riogatnak. Az azért elgondolkodtató, hogy a 2005. február 16-án ténylegesen hatályba lépett kiotói egyezményt az Amerikai Egyesült Államok és Kína sem ratifikálta (léptette hatályba) még.

A nagy összefüggéseket látva ennek az enyhe télnek sem örülhet az ember, még ha a drasztikusan megemellett árral lehet is takarékoskodni. Nem kell túl nagy

szakértelem ahhoz, hogy előre tudjuk, mennyivel több vegyszert fog használni majd a mezőgazdaság, és mennyivel több gyógyszerre lesz emiatt is szükség... Még a kártékony férgeket pusztító madarak sem tudják úgy teljesíteni gyümölcsöcsinket védő hűsleges szolgálatukat, mint ahogy néhány évtizede is még természetes volt. A Wikipédiában olvastam például a kormos légykapó hollandiai nehézségeiről is. Ez a madár – gondolom, éppen úgy, mint a költöző madarak általában – a nappalok hosszához igazítja, mikor térjen vissza Nyugat-Afrikából. De mikor megérkezik Hollandiába, akkor a fő táplálékát jelentő hernyók már megfogyatkoztak, mert a hőmérséklethez igazodó szaporodási ciklusuk korábban került. Akármire nézünk a természetben, egyre több szokatlan és nyugtalanító jelenséggel találkozunk.

Igazán itt az ideje, hogy végre komolyan vegyük a sokszor hallott, de igazán meg nem hallott tanácsot: gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan! Vagyis teintsünk a „nagy rendszer”, az egész teremtett világ folyamataira, és tegyük meg, amit a saját környezetünkben a természet védelméért, a káros hatások csökkentéséért megtehetünk. S persze gondoljunk utódainkra, és gondoljunk arra, hogy Isten az ember gondjaira bízta a teremtett világot. A kérdés kikerülhetetlen: az önző, haszonleső, embertársat és természetet kizsákmányoló ember mit tett ve-

Ittész János püspök
Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület

Sajtómunka és a keresztény értékek képviselője

Az újságírók védőszentjének, Szalézi Szent Ferencnek (1567–1622) az ünnepén, január 24-én tartott konferenciát a Magyar Katolikus Újságírók Szövetsége. A Központi Papnevelő Intézet épületében rendezett, *Ki keres a végén? – Érték és mérték, haszon és erkölcs a médiában* című tanácskozáson Tellér Gyula szociológus, közíró, országgyűlési képviselő, Scherer Zsolt médiaszakértő, Kiss Ulrich SJ médiaszakértő, valamint Meszlény László, az Országos Rádió és Televízió Testület tagja tartott előadást. A szimpózium végeztével Erdő Péter bíboros, prímás mutatott be

szentmisét a budapesti egyetemi templomban, szentbeszédet pedig Kiss-Rigó László, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia médiaügyekért felelős püspöke mondott. A mise után Erdő Péter a Központi Papnevelő Intézet dísztermében Szalézi Szent Ferenc-sajtóosztályát adta át Toldi Évának, a Veszprém megyei Napló munkatársának, valamint Szőnyi Szilárdnak, a *Heti Válasz* rovatvezető-helyettesének annak elismeréseként, hogy hitelesen képviselik a keresztény értéket a világi sajtóban.

■ – GAZDAG –

Rövidre vágva – kis (női) hírek a nagyvilágból

Újra püspöknő Lundban. Antje Jackelén személyében új püspököt választottak a Svéd Evangélikus Egyház lund kerületének élére. Elődje, Christina Odenberg – aki 1997-től vezette az egyházkerületet – nyugalmába vonul, a vezetés Jackelén ez év áprilisában veszi át. A két-százötvenhét gyülekezetből álló lund egyházkerületnek egymillió tagja van.

Női lelkészek: a tamil egyházban igen... A Dél-indiai Tamil Evangélikus Egyházban 2006. október 31-én avattak először lelkészé asszonyokat. Köztük volt Jeevayothi Martin is, az első nő, aki Tamil Nadu államban lutheránus teológiai tanult. A stúdiumok elvégzése után

huszonnyolc évet kellett várnia az ordinációra...

Az egyházat 1706-ban alapították Bartholomäus Ziegenbalg és Heinrich Plütschau német misszionáriusok. A fennállásának háromszázadik évfordulóját tavaly ünneplő közösség ma száz-húszezer tagot számlál.

...Ausztráliában nem. Az Ausztráliai Evangélikus Egyházban, amelynek hetvenöt ezer tagja van, még nem avatnak lelkészé nőket. A nők ordinációjának engedélyezéséhez a kérdésben határozó egyházi grémiumoknak tavaly kétharmados többséggel kellett volna igent mondaniuk.

► Forrás: Lutherische Welt-Information

Kétszázharminc éves a vallásszabadságról rendelkező törvény Virginiában

Az egyesült államokbeli Virginia államban kétszázharminc évvel ezelőtt törvényileg biztosították a vallásszabadságot. Thomas Jefferson 1777-ben Fredericksburgban erősítette meg a státútumot. A törvény különválasztotta az államot az egyháztól, minden fajta hitnek egyenlő státust biztosított; ez az USA alkotmányának alapját jelentette.

► Forrás: PAX News

Egyéves a marosvásárhelyi Diakóniai Keresztyén Alapítvány

Első születésnapját ünnepelte február 1-jén a Bod Péter Diakóniai és Tanulmányi Központban működő, kolozsvári központú Diakóniai Keresztyén Alapítvány marosvásárhelyi fiókszervezete. Ebből az alkalomból dr. Ábrám Zoltán egyetemi tanár, a kuratórium elnöke és Kántor Attila esperes, a kuratórium titkára tartott sajtótájékoztatót.

A megye több településén már hagyománya van az otthoni betegápolásnak. A Caritas rendelkezik a legkiterjedtebb hálózattal, hiszen ápolók a legeladottabb falvakban is felvállalták az idős, beteg és magányos emberek gondozását. Meggyeszte kilenc hasonló profilú alapítvány működik. De ez nem azt jelenti, hogy nincs tennivaló, hogy nincs lefedetlen terület, hiszen egyre több a rászoruló. Ebből a megfontolásból jött létre a Kolozsvári Református Egyházkerület

Diakóniai Keresztyén Alapítványának marosvásárhelyi szervezete, amelynek célja a városi és a Maros megyei házi beteggondozó hálózat kiépítése.

Az alapítvány munkája többért; magában foglalja az asszisztensképző diákjai által heti rendszerességgel végzett alapellátást, a két alkalmazott asszisztens által biztosított szakellátást, a szociális ellátást, továbbá vállalják az orvosok és a betegek közötti közvetítést is. Az alapítvány mostanáig száztizenegy, többnyire idős, magányos ember ápolását vállalta. Az otthoni betegellátás során biztosítják a vér cukorszint-mérést, a vérnyomásmérést, az injekciózást, a vérvételt, a sebellátást, a kötözést, a fülmosást és a katétercserét. Ezenkívül a diákok kiveszik a részüket a házimunkából, a bevásárlásból és a segítségnyújtás egyéb formáiból is. Az el-

látásra szorulókat nyilvántartásba veszik; az újabb igényléseket az egyházközségeknél, illetve az alapítványnál lehet bejelenteni.

Kántor Attila elmondta, hogy a marosvásárhelyi gyülekezetek örvendenek a legjobban annak, hogy beindult a szolgálat, és az egyház szívügyének tartja ezt a munkát. A marosvásárhelyi egyházközségek diakónusokat alkalmaztak, akik egyenként negyvenöt-ötven idős személy gondozását vállalják. Az alapítvány a diakónusok munkájának összehangolását is ellátja. Az a tapasztalatuk, hogy az otthoni betegápolók, asszisztensek szívvel-lélekkel dolgoznak, ezért a betegtől semmit sem várnak cserébe. Bérézésüket alapítványunk támogatásával biztosítjuk vagy saját költségvetéséből az egyház oldja meg.

► Forrás: www.reformatus.hu

A Vatikán diplomáciai céljai

Az ázsiai kereszténység – közelről Vietnam és Kína – áll a Vatikán diplomáciai erőfeszítéseinek az előterében. Erre utal Nguyen Tan Dung vietnami miniszterelnöknek a január 25-én XVI. Benedek pápánál tett látogatása, továbbá az, hogy küszöbön áll a diplomáciai kapcsolatok felvétele a Szentzsék és Hanoi között.

Időközben a Kínai Népköztársaságban négy újabb római katolikus püspök felszentelésére került sor a pápa előzetes jóváhagyása nélkül. Ezek a püspöki kinevezések akadályozzák a diplomáciai kapcsolat helyreállítását. A másik probléma megoldódott: a Szentzsék hozzájárult ahhoz, hogy tajvani követségét Pekingbe

helyezzék át. Ezzel az eredménnyel zárult a Vatikánban lezajlott magas szintű tanácskozás is, amelyet a római katolikus egyház ázsiai viszonyainak az alakulásáról folytattak.

A Vatikánt élénken foglalkoztatja a latin-amerikai római katolikus egyház helyzete is. E térségben él a világ római katolikusainak több mint a fele. A dél-amerikai országokban rohamosan terjed a protestantizmus; főleg az USA-ban élő „szektás” vallási csoportok befolyása erősödik. Ez az egyik oka annak, hogy XVI. Benedek ez év májusában személyesen vesz részt a latin-amerikai római katolikus püspökök konferenciáján Brazíliában.

► Forrás: ÖTK

Népszerű XVI. Benedek pápa első enciklikája

A Vatikán hivatalos könyvkiadójának bejelentése szerint XVI. Benedek pápa egy évvel ezelőtt írt első enciklikája (*Az Isten szeretet*) a bestsellerlisták élére került.

A szöveg az elmúlt évben olaszul öt kiadást ért meg, és másfél millió példányban fogyott el. A latin eredeti több mint félmillióan vásárolták meg. Az enciklikát megjelentették franciául, angolul, németül, spanyolul, portugálul és lengyelül. Hogy a több helyről érkezett kérések teljesítsék, kiadták arab, kínai és eszperantó nyelven, sőt vakok számára Braille-írással is.

Olyan hírek is terjednek, hogy XVI. Benedek *A názáreti Jézus* címmel egy terjedelmesebb írást készül kiadni, válaszul a *Da Vinci-kódban* szereplő állításokra. Dan Brownnak a bestsellerlista első helyén szereplő könyve eddig negyvenmillió példányban kelt el angolul.

► Forrás: ÖTK

KÉSZÜLÜNK A NŐK 2007. ÉVI VILÁGIMANAPJÁRA

Paraguay a számok tükrében

► **Ahogy lapunk előző számában már hírül adtuk, idén Paraguay asszonyai látnak vendégül bennünket a március 2-i világimnapon. A Magyarországnál több mint négyszer nagyobb dél-amerikai országról Európában keveset tudunk. Itt az alkalom, hogy megismerjük, és imádságainkban hordozzuk lakosainak gondjait, örömeit.**

Ha az útikönyveket fellapozzuk, szembeötlik egy száraz, térszerű statisztikai adat: az ország tengerpartja = nulla. Paraguay tehát igazi belterület. Északon Bolíviával, délen és délnyugaton Argentínával,

keleten pedig Brazíliával határos. Nevét legnagyobb folyójáról kapta. Az indián eredetű név „papagájok vize”-nek fordítható.

Felszínét a Paraguay folyó – mocsakkal tarkított, őserdővel borított – völgye osztja két részre. A folyótól nyugatra a Gran Chaco szavannás alföldje, keletre pedig a szubtrópusi erdővel fedett Brazil-magasföld uralja a tájat. Paraguay klímája trópusi-szubtrópusi jellegű. A legforróbb nyári hónapokban az átlaghőmérséklet eléri a 40 Celsius-fokot, és ez a legcsapadékosabb évszak is. A téli hónapokban 27-29 fok van.

Földje ásványkincsekben szegény, de vízenergiában gazdag. A Brazíliával közösen üzemeltetett Itaipu a Föld legnagyobb vízerőműve. Az ország lakói

mégsem ebből, hanem növénytermesztésből és állattenyésztésből tartják fenn magukat. A természeti gazdagság ellenére nagy a szegénység.

A jelenleg 5,8 millió lakosú Paraguay Latin-Amerika leginkább népesebb országa. Az úgynevezett növekedési mutató eléri az évi 2,5 százalékot. A lakosság negyven százaléka fiatalabb tizenöt évesnél, a lakosság egynegyedének az életkora 15–19 év között van. Az átlagos család négy gyermeket nevel, de vidéken nem ritkák a tízgyermekes családok sem.

A népesség több mint fele városokban él; a fővárosban, Asunciónban mintegy egymillióan laknak. A népesség kilencven százaléka mesztic, azaz bennszülött-európai keverék. Az őslakosok ma mindössze két százalékát teszik ki a lakosságnak. Tizenhét népcsoport él az országban. A legnagyobbat az ország keleti részén élő guarani indiánok alkotják.

Néhány, az egészségügyre jellemző adat: csupán a lakosság húsz százalékának van egészségbiztosítása. A lakosság egyharmada nem jut hozzá tiszta ivóvízhez. Az anyahalandósági ráta a második legmagasabb egész Dél-Amerikában: százezer élve születésre százhatvan haláleset jut.

Az országot földrajzi elhelyezkedése folytán a helybeli asszonyok így neve-

zik: *Dél-Amerika szíve*. Híres írójuk, Augusto Roa Bastos magyarázza is a képet: a szív nem a lüktetést, a gazdasági fejlettséget jelenti országa esetében, hanem annak izoláltságát. Nemcsak földrajzilag „belterjes” Paraguay, de történelmében és kultúrájában is az. Évszázadokig igyekezett őrizni a művészetében, a hagyományában rejlő sajátosságait. „Mint

szárazföldi sziget, Chile ellenpólusaként nem engedett az univerzálisnak, modernnek kikialtott, Európa-orientált hatásoknak” – írja Roa Bastos.

Az imnapon e megőrzött kincsek néhány darabja tárulhat elénk. Paraguay idén – így is fogalmazhatnánk – megnyitja a szívét.

■ B. PINTÉR MÁRTA

„Vigasztaljátok, vigasztaljátok népemet”

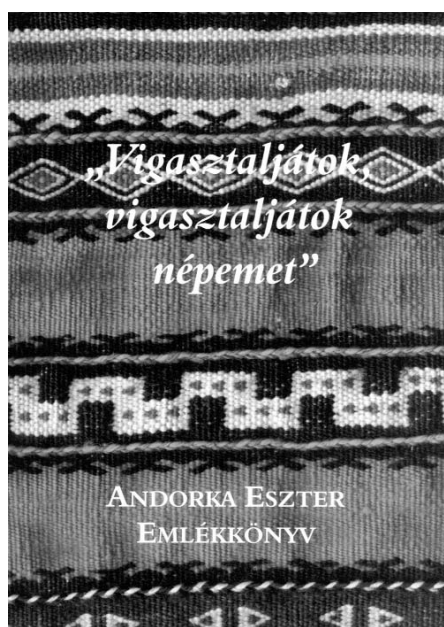
Könyv Andorka Eszter emlékére

► Egy anatóliai szőttes gyapjúmeleg, piros-vörös színei a kötet borítóján. Az ézsaiási cím simogat, bátorít, mikor kezembe veszem az Esztus-émlékkönyvet. Én, az olvasó vagyok a nép, engem kell vigasztalni szomorúságomban, amiért ilyen hamar vége szakadt Esztus életének és vele gondolatainak, újító tetteinek, mentőakcióinak, elmélyült alkotómunkájának, szárnyaló álmainak.

A kötet a harminchárom évesen erőszak áldozatává vált lelkésznek állít emléket. A színes és gazdag anyagot – fényképeket, riportokat, tudományos munkákat, leveleket, prédikációkat és visszaemlékezéseket – tartalmazó emlékkönyv egy tíztagú szerkesztői csapat munkája; szakmai szempontból Takácsné Kovácsné Zelma ellenőrizte. Kiadója, a Magyarországi Evangélikus Ifjúsági Szövetség (Mevisz) a kötet értékesítéséből származó bevétellel a mozgássérült és egészséges emberek egymást segítő együttélésének otthont adó Esztus-ház felépítését támogatja.

A kívül szépséges könyv belül pedig még „szébb”, nem lehet letenni. Mert hiába a mutatós borító, hiába a nemes cél, hiába a mártírsors, egy könyv mégiscsak akkor jó, ha jó olvasni, ha mond valamit. Mit mond? Valójában hihetetlen, hogy mennyi mindenről mond valamit. Méghozzá fiatalosan, intelligensen, kedvesen, lényegre törően – és legfő-

képpen érdekesen. Ha végigolvasom, nemcsak Esztust ismerem meg, hanem a világot is. Ha csak végigpörgetem, ha csak bele-beleolvasok, már annyi minden érdekelni kezd, hogy azt sem tudom, hol kezdjem. Hiszen mindjárt megtudom, hogy mitől gyorsult fel

a nyelvek pusztulása, és milyen hatalmat jelent a nagy országok nyelve. Vagy azt, hogy miként lehet átütően indokolni a templomok akadálymentesítésének szükségességét egy pályázatban.

Ahogy olvasom a mozgássérülteknek vagy

az állami gondozott gyerekeknek (később már felnőtteknek) írt tábori leveleit vagy a tábori programokat, ötleteket, sajnálom, hogy nem lehettem ott. Ahogy olvasom biztató személyes leveleit, sajnálom, hogy nekem nem írt. Ahogy olvasom, amit Krisztusról vagy Márkról ír, egyből a Bibliát szeretném tanulmányozni. Ahogy olvasom a családi istentiszteleteken elhangzott, gyerekeknek szóló prédikációit, meséit, rögtön a saját gyerekeimnek akarom felolvasni őket. Amikor pedig imádságait olvasom, imádkozni szeretnék magam is...

A könyv szerkesztői – a legkedvesebb barátok – csodálatos munkát végeztek. A hároméves munka eredménye nemcsak beenged mindenkit Esztus világába, hanem szeretettel és melegséggel állít emléket neki. Írásai mellett a barátok és családtagok visszaemlékezései, a temetési igehirdetések és búcsúztatók, no meg persze a sok vidám és kedves fénykép valóságos közösségre vonja be az olvasót: Esztus felkaroltjai, diákjai, barátai, egyházának népe közé – és Krisztus köré. Milyen jó az emlékkönyvet olvasva belépni ebbe a körbe!

■ ITTÉS SZILVIA

„Vigasztaljátok, vigasztaljátok népemet” – Andorka Eszter-émlékkönyv. Magyarországi Evangélikus Ifjúsági Szövetség, Budapest, 2006. Ára 2500 Ft. Kapható a Luther Kiadó könyvesboltjában (1085 Budapest, Üllői út 24.) és a Huszár Gál papír- és könyvesboltban (1054 Budapest, Deák tér 4.).

Vezetnek vagy félrevezetnek?

► Három évvel ezelőtt indult útjára a nagy sikerű, Mesterkurzus című pszichológiai előadás-sorozat. A legutóbbi, januári kurzus igen kényes kérdéseket feszegetett: honnan tudhatjuk, hogy a spirituális tanítók vezetnek vagy pedig félrevezetnek bennünket?

Nyitóelőadásában Paulinyi Tamás – parapszichológiával foglalkozó szakíró – arról beszélt, hogy ma Magyarországon középkori babonáságot idéző bazári hangulat jellemzi a szellemi-spirituális kínálatot. De felhívta a figyelmet arra is, hogy a kereslet határozza meg a kínálatot. Amíg az embereknek ekkora igényük van vigaszra, hitre, tanácsadásra, addig ebből kiválóan megélnék majd a kóklerék és a csalók is. Paulinyi szerint az igazi tanítót az minősíti, hogy éli is az általa hirdetett. Az ezoterikus iskolák bábeli zavarára jellemző, hogy a különböző irányzatok képviselői magukat tartják az egyedüli igaz tan képviselőinek, és kölcsönösen szidalmazzzák egymást. Holott a hitelesség fokmérője az alázat, a másik ember nézetének tisztelete. Fontos, hogy az igazi tanítók nem büntudatot keltenek, hanem örülni tanítanak – fejtette ki az előadó. Csakhogy az emberek nem szívesen adják fel a nyomorukat. Beiratkozhatnak különféle spirituális tanfolyamokra, de semmiféle erőfeszítést nem hajlandók tenni azért, hogy megváltoztassák az életüket.

Kalo Jenő, a Magyar Asztrológusok Szövetségének elnöke szerint akkor vagyunk boldogok, ha a helyünkön vagyunk. Ezt azonban mindenki csak maga állapíthatja meg. Az álta-

nítók egyik ismérve, hogy bátran vállalkoznak ilyen kinyilatkoztatásokra (sok pénzért – köznapian fogalmazva – „megmondják a tutit”). Ha valaki mindig ugyanabba a problémába ütközik, fel kell ismernie, hogy addig ismétlődnek az életében ugyanazok a helyzetek, amíg szembe nem néz velük, és meg nem oldja őket. Ha egy tanító nem ebben segít, akkor csak manipulál. Az igazi tanító tudja, hogy mire van szüksége az embernek lelki fejlődése adott fázisában. A legfontosabb, amit mindenkinek tudnia kell, hogy az igazi érték bennünk van – senki kívülről nem adhatja meg és nem is veheti el. Ha képesek vagyunk ezt mindennap erősíteni magunkban, akkor nincs szükségünk arra, hogy valaki ötezer forintért elmondja nekünk.

Müller Péter író, dramaturg szerint igazi lelki tanító az, aki a világ, az ember eredetéről, létezésének értelméről beszél. A mesternek már a lénye is üzen, nemcsak a szavai. Meglátja, hogy mi a másik életfeladata, és abban szólítja meg. Az igazi mester mindörökké felelőssé válik a tanítványáért. Például amikor Jézus visszatért, megkérdezte Pétert: „...szerepsz-e engem?” Fontos volt neki, hogy Péter a saját válasza által váljon közkiszámlává. A mester végtelen szabadságot ad tanítványának arra, hogy megbukjon vagy felemelkedjen. „Mégkínálja” őt az igazsággal, és nem omlik össze attól, ha a tanítvány sokszor elbukik. Végtelen szeretetet ad, tisztában van saját tökéletlenségével, és mindig fölfelé néz.

Popper Péter pszichológus, közíró, egyetemi tanár azt állítja, hogy ha a vezetés isteni funkció, akkor a félrevezetés sátni dolog, támadás az isteni rend ellen. Az ember fiatalon szellemi vezetőket kap, akik utat mutatnak neki, és mindaddig segítik, amíg erre

szüksége van. Mindenki kap mestereket, de alázat kell ahhoz, hogy hagyja magát vezetni, és ne azon törje a fejét, hogy miként vitakozzon. Popper szerint a 20. századra formalizálódtak a vallások, és ma a pszichológusok töltik be a lelki vezető szerepét. Kérdés, hogy szüksége van-e spirituális vezetőkre a modern embernek. Jézus halálakor a templom kárpítja kettéhasadt, ami jelzés arra nézve, hogy nincs szükség többé közvetítőre Isten és ember között. Popper Péter szerint az emberiség eljutott arra a szellemi szintre, hogy közvetlen kapcsolatba kerülhet Istennel. Mégis vannak olyanok, akik közvetítő szerepet szánnak maguknak, és beférkőznek Isten és ember közé. Magukat guruknak nevezik, de vajon ki ellenőrzi a hitelességüket? A pszichológus szerint ki zárta, hogy hiteles az a tanító, aki például tudatmódosító szerekhez folyamodik. A hiteles mester meghagyja tanítványai szellemi szabadságát, és nem veszi rossz néven, ha az leül más tanítók lábához is. Gyanús, ha azt írják elő, hogy a guruban hinni kell, ha tévedhetetlennek tartják, és nem tűrik a humort és a kritikát. Nem igazi mester az sem, aki elvárja, hogy személyes igényeiben kiszolgálják őt. A legfontosabb azonban, hogy az igazi mester senkit nem távolít el a saját kultúrájától, vallásától, és nem táplál gőgöt „az egyetlen igaz tant” képviselő tanítványokban.

Ha ezek alapján nézünk szét a hazai spirituális bazárban, azt hiszem, máris szűkül a mesternek tekinthető egyedek száma. Egy biztos: az a bizonyos názáreti Mester hiánytalanul megfelel az igazi gurun kritériumainak. A többi pedig csak izgatottan ugráló (ken)guru.

■ JÁNOSI VALI

Miért vagyunk kicsinyhitűek?!

Jól működő ökumenikus szervezet a Viharsarokban

► Nem kell kishitűnek lennünk – ezt igazán megtanulhatjuk katolikus testvéreinktől. Talán a kedves olvasóknak is voltak már ilyen gondolataik, vagy lesznek, ha elolvassák az alábbiakat a Keresztény Értelmiségiek Szövetsége (KÉSZ) békési szervezeteinek a munkájáról.

Bár a szervezet még csak hat éve működik, máris sokat tett a viharsaroki kisvárosért. Abból indultak ki, hogy ha már megszerveződnek, akkor vegyék komolyan magukat; akkor annak a szeretetnek, amelyet Krisztustól tanultak, és amely belülről szorongatja őket, utat kell adniuk. Vagyis keresniük kell a módját, hogy mi módon segítsenek a rászorulóknak, akik ott élnek közöttük, és akiket már keresni sem kell – sajnos nemritkán már maguk jelentkeznek. Nem érnek rá azon törni a fejüket keseregve, hogy egy keresztény civil szervezet feladata-e egyáltalán a segítségnyújtás, vagy pedig valamely „hivatalos” szervé.

A tagság többsége katolikus felekezettől, pedig Békés tradicionálisan református település. Nem kell szégyellni, hogy leírjuk: náluk „egészségesebb” a gyülekezet korosztálybeli összetétele, vagyis több az aktív kereső, a fiatalabb, agilisebb személy, mint a legtöbb protestáns közösségben. A Keresztény Értelmiségiek Szövetsége általánosságban leginkább a római katolikus egyházhoz köthető, országos elnöke dr. Oszti Zoltán budapesti pap. A szövetségnek, mely a legnagyobb hazai keresztény civil szerveződések, hetven alapszervezete van; mintegy ötezer tag tevékenykedik bennük.

A bor- és képzőművészeti árverés

A békési KÉSZ elnöke, dr. Pálmai Tamás (képiünkön jobbra) háziorvos elmondta, hogy legfőbb céljuk az evangélizáció, a jó hír közvetítése. A gyakorlatban ez karitatív munka és kulturális tevékenység formájában ölt testet. Jó ötletnek bizonyult az, hogy a farsangi időszakban rendezett nagyszabású, immár megyei rangra emelkedett bál bevételét (amelyhez képzőművészeti tárgyak és borok árveréséből származó pénzügy is társul) teljes egészében a rászorulóknak adják. Az ahhoz való ragaszkodás, hogy a bál tényleg a bál szezonban legyen, már önmagában példaadó, hiszen tapasztalhatjuk, hogy ezt elég nagyvonalúan kezelik nem egyházi körökben, és sokszor belecúsúznak a mulatságok a bójtbe.

A karitatív tevékenység a városban élő rászoruló családok segítségét jelenti pénz, élelmiszer, tűzifa, ruházati és tisztálkodási eszközök, bútorok és egyéb formájában. Támogatják a belfényéri, a dévai, a nagyszalontai és a torokói árvaházat is, egyebek mellett könyvekkel, iskolaszerekkel, ruházattal és élelmiszerekkel. Fontos tehát a határon túli magyarok segítése; például egy az egyben ők fizetik hét csángó gyerek magyar tanítását. Szintén a bál bevételéből az alapja felszáz olyan gyermek nyári táboroztatásának, akik egyébként nem tudnának nyaralni, annyira szegény a családjuk.

Igyekezik a városi kulturális életet is felrészni előadások, zenés és irodalmi estek szervezésével. Bár majdnem húsz évvel vagyunk a rendszerváltozás után, még mindig dívik a „télapózás”. Ez ellen akarunk tenni a Mikulás-ünnepség megrendezésével, ahol természetesen az ünnep gyökerét, Szent Miklós munkásságát igyekeznek tudatosítani a gyerekekben és szüleikben. Nem mellékesen pedig legalább száz rászoruló családhoz jut el így az örömhír mellett némi csokoládé vagy más ajándék.

Tavaly óta évenként átadják az országban egyedülálló KÉSZ-díjat. Odaítélésének kritériuma a város életében és érdekében kifejtett kimagasló, önzetlen tevékenység, keresztény életvitel, valamint a magyarság értékeinek felvállalása, továbbsegítése, gazdagítása.

A tagok lelkeségének ápolása is fontos. Rendszeresen tartanak összejöveteleket, ahol többek között olvassmányokról, istenélményekről is ószintén vallanak egymás előtt. Nem lehet elégszer hangsúlyozni, hogy ökumenikus szervezetről van szó! Ilyen lelkülettel, a felekezeti korlátoktól függetlenül zajlik az évenként szokásos csiksomlyói zárandoklat is.

Aktív részesei a városi közéletnek, mint dr. Pálmai Tamás – aki maga is önkormányzati képviselő – mondja; az öntudatos keresztény közéleti elkötelezettség hirdetése és gyakorlása elsődleges a számukra, mert csak emelt fejjel, tiszta és teljes szívvel, élő hittel lehet a magyar közéletet megújítani. A jövő feladatai között a család, a nemzet, a vonzó közösségek megerősítését emelte ki. Ebben kell élen járniuk azoknak, akik keresztény értelmiségieknek vallják magukat.

A szervezet aktív működésére az országos szövetségben is felfigyeltek, így idén a békési KÉSZ szervezi az ifjúsági országos KÉSZ-zárandoklatot Erdélybe, Illyefalvára.

Egy lényegeset még nem említettem: a békési szervezet mindössze huszonnyolc tagot számlál. Újabb „örök igazság”: nem mindig a létszám a legfőbb tényezője annak, hogy egy szerveződés vagy bármilyen egység jól működjön, a hitet pedig a templomfalakon kívül is élni kell, így tölthető be a misszió jézusi parancsa.

■ SZEGFŰ KATALIN

Almásy László Ede élete képekben

Az angol beteg című amerikai mozinak köszönhetően sokak számára vált ismertebbé a magyar Almásy László Ede (1895–1951) neve. Hazai filmes, Tóth-Szöllős András rendező-operatőr is foglalkozott a Szahara-kutató életével, sőt maga is többször járt a sivatagban. Filmjeinek egyes kockáiból, illetve utazásai alatt készített

színes fotóinak, valamint a korabeli fekete-fehér képeknek egy részét most a Benczúr Ház Postás Művelődési Központban (1068 Budapest, Benczúr u. 27.) tekinthetik meg az érdeklődők február 25-ig hétköznap és szombaton 10-től 18 óráig, vasárnap pedig 12-től 16 óráig.

■ GAZSU

Idősebbek is

► Egyházközségeinkben, szeretetotthonaiban számos olyan idős ember éli mindennapjait, aki a munkás évek múltával is aktív: ki keze munkájával segíti szűkebb környezetét építésével, ki gyűjtőszervezetének hódol, ki művészi képességeit igyekszik kibontakoztatni. **Gazdag Zsuzsanna** összeállításában – a teljesség igénye nélkül – közülük mutatunk be néhányat olvasóinknak.

Kilencvenedik születésnapját ünnepli 2007 tavaszán dr. Kelemen László nyugalmazott jogász, aki szerint az egész világi jogrend alapja a Tízparancsolat. A Sarepta Budai Evangélikus Szeretotthon lakójának figyelme több mint fél évszázada fordult az agyag felé; gondos megformálása érdekében három újítást is kidolgozott.

Szobájában minden centimétert jól kihasznál, igyekszik helyet szorítani minél több kész munkájának. Korábban voltak kiállításai is, ma már „csupán” nála tekinthetők meg alkotásai: emberi kezek – különleges, általa kifejlesztett technikával készülő – másolatai, valamint falidísz-taligagyűjteménye, felrakásos módszerrel előállított vázái. Az erkélyen „műtermet” is kialakított a maga számára, ha jó az idő, itt dolgozik, gyakorta nyolc-tíz órát naponta.

Élete „jelmondatát” Ulpianus római jogásztól kölcsönözte: „Becsületesen élni, senkinek sem ártani, és mindenkinek megadni azt, ami az övé.” Laci bácsi vágya, hogy összefogja az evangélikus szeretetotthonokban élő, művészet iránt érdeklődő időseket.

A maguk gyönyörűségére alkotók mellett akadnak olyan kisebb-nagyobb közösségek is, amelyeknek a tagjai kezük munkáját és szívértéküket gyülekezetük szolgálatába állítják. A Budapest-Deák téri evangélikus egyházközségben például az adventi vásárnapokon kinek-kinek lehetősége nyílik arra, hogy válogasson a nyolcvanas évek eleje óta működő kézimunkakör tagjai által év közben készített ajándéktárgyakból. „Mindenki szívét-lelkét adja ebbe a munkába” – tudtuk meg Hafenscher Károlyné, Veronikától (76). „Év közben összetartó erő a közös cél” – mondotta. „Amikor kedden délelőttönként együtt vagyunk, mindannyian tudjuk, miért fáradunk: a terítők, pulóverek, horgolt angyalkák, könyvjelzők eladásából befolyt összeg mások javát szolgálja. Az ebből a pénzből vásárolt élelmiszer-csomagokat gyülekezetünk tagjai, illetve az Üllői úti szeretetotthon lakói kapják.”

Sima Andorné, Edit (85) (balra) a kezdetektől tagja a kézimunkakörnek. Felsőruhapi szakiskolát végzett, így a többi tag „szakmai kérdésekkel” is fordulhatott hozzá. Nagy Lajosné, Emőke (67) (jobbra) az

édesanyja halála után, néhány éve csatlakozott a csapathoz, amellyel kapcsolatban kiemeli, hogy ez a közösség, az egymásra figyelés és az összetartozás tudata nagyon sokat jelentett és jelent számára.

Saját elmondása szerint már gyermek-kora óta mindent gyűjt, amit csak lehet. Szünetelésére csak a rendelkezésre álló tér szab határt. Így – műhely, illetve elegendő hely hiányában – már tanult szakmájában, a fémiparban elsajátított tudását és ismereteit sem kamatoztathatja, nem készíthet fémtárgyakat. Ám a Budapesten élő Galambos Lászlónál (83) ezzel együtt is számos kincsre bukkanhatunk, a papírpénzektől és érméktől kezdve a szebbnél szebb bélyegeken át egészen a sajtópapír-, söröscímke-, valamint teafiltertartótasak-gyűjteményig.

Egy tárlat megtekintése után döntött úgy a Szegeden élő Györfi Bullás Mária (62), hogy ő maga is szeretne az ott látottakhoz hasonló képeket készíteni. Ezért odalépett az ikonokat kiállító művészhez, Jósai Sándorhoz, és arra kérte, hadd sajátíthassa el nála a mesterség alapjait. Ezzel párhuzamosan fordult figyelme az üvegfestészet felé is, amellyel szintén egy tanfolyam keretében ismerkedett meg közelebbről. Az egykori női szabó előtt a művészet révén új utak nyílhattak meg, nemcsak azért, mert immár maga is kiállíthatja műveit, hanem mert úgy érzi, az alkotás értelmet ad napjainak, örömmel tölti el. Reméli, hogy művei másokat is megörvevendeztetnek.

Gyermekkora óta kézimunkázik a kapcsolódó szeretetotthon lakója, Csollány Józsefné, Irma (72). Rajzolni felnőttként tanult meg, és éppoly szívesen készített alkotásokat, mint portrékat vagy tájképeket. Másik időtöltése a makramézás; ezzel a technikával készíthetünk neszeszert, táskát vagy akár faliképet is. Sétáin „nyitott szemmel jár”, mindenben igyekszik meglátni a szépet, és mivel a fűrés-faragás sem áll tőle, könnyen előfordulhat, hogy újtárolt egy-egy darab fával tér vissza, amelyből végül például gyertyatartó lesz.

Felnőtt fejjel ismerte és szerette meg a kézművészetet a Szombathelyen élő Csité Mária (83), akinek megadott, hogy több tárlaton is kiállíthassa munkáit. A Megyei Művelődési és Ifjúsági Központban tartandó tanfolyamról egy hirdetésben olvasott nyugalomba vonulása után; kíváncsiságból látogatott el oda. Beleszeretett a szövésbe, és nem is szakadt el tőle: kerek negyedszázadon át többeket megtanított e mesterség fortélyaira. Mint mondotta, a tanfolyamra járó tagokat összekötötte a közös munka, a másik hobbija – fonás, gyöngyfűzés, faragás – iránti érdeklődés, az egymástól való tanulás lehetősége. Kapcsolatukat szorosabbá tette az, hogy rendszeresen eljártak a Velemi Stúdió Népművészeti Egyesületbe, ahol együtt dolgoztak, pihentek, bemutatókat és táborokat tartottak. Csité Mária először 1983-ban ment el erre a Szombathelyhez közel eső településre, és húsz évig rendszeresen járt oda; minden hónapban egy szombatot vagy vasárnapot és nyaranta két hetet töltött Velemben.

Tésztából oltárrács

A második világháborút megelőzően sok nőegyleti csoport működött, de a világegés után az első és sokáig az egyetlen ilyen névvel fémjelzett közösség a Mezőberény I. Kerületi Evangélikus Egyházközség asszonyköre volt.

A gyülekezet asszonyai évente többször összejöttek a legfontosabb teendők elvégzésére: például előkészítették a szeretetvendégségeket, templomot takarítottak, és így tovább. A nőegylet vezetése eredetileg a lelkesfelelősök feladata volt, majd az egyik gondnok, Várfalvi Andrásné lett a vezető, aki nagy egyetértésben, partneri és testvéri viszonyban igazgatta a csoport életét. Őt Székely Andorné követte, halála óta pedig Dolovi Istvánné fogja össze a közösséget.

A kör tagjai az első időkben oltárterítőket készítettek, majd egy református gyülekezettől átvett nyomán a csigatészták-készítést kezdték el heti rendszerességgel. A tésztát értékesítik, és a befolyt összeget az egyházközség céljaira fordítják. Így újították fel a lelkesi hivatal foteljait, és készítették oltárrácsot, lelkési stólit, illetve vásároltak ét-készleteket, evőeszközöket. Áldozatkészségüknek köszönhetően a konfirmadusokat évente megajándékozzuk hímzett könyvjelzővel vagy énekes-

könyv-borítóval, monogramos zsebkendővel.

A csoport létszáma tíz éve még húsz-huszonöt fő volt, de mára már legfeljebb nyolc-tíz asszony jön össze. A tagok odafigyelnek egymásra, megbeszélnek

A kör tagjai a „lustanapon”

gondjaikat, örömeiket, és megünneplik egymás névnapját. Ha „lustanapot” tartanak, a délután énekléssel, beszélgetéssel, előadással, gyülekezeti eseményekről készült vagy más keresztényi tartalom videó megtekintésével telik.

■ LÁZÁRNÉ SKORKA KATALIN lelkész

Nyugállományban, de nem

Beszélgetés a Nyugdíjasok Budapesti Szövetségével

► Sok magára maradt idős embert gyötör a feleslegesség, az „én már senkinek sem kellek” érzése. Pedig jó néhányan vannak közöttük, akik tudásukkal, tapasztalataikkal nemcsak kortársaik, hanem akár a fiatalabb generációk segítségére is lehetnének. Erre az egyik legjobb bizonyíték az 1989-ben alakult Nyubusz, azaz a Nyugdíjasok Budapesti Szövetségének a tevékenysége. A civil szervezet elnökével, Barabás Tibornéval beszélgettem Akadémia utcai irodájukban.

– Már a honlapjuk is lenyűgözően sokszínű kínálattal várja az odalátogatókat: jogsegélyszolgálatról a fesztiválokig, számítógép-kezelői tanfolyamoktól a munka nélküli művészek felépítésének megszervezéséig, fórumoktól a szakember-közvetítésig – hogy csak néhányat említsünk – számos szolgáltatással igyekeznek megkönnyíteni az idősek mindennapjait. Hol van minderre lehetőségük?

– A főváros huszonhárom kerületében hetven szövetségi klubunk van, amelynek a fele cégbejegyzéssel is bír. Ezeknek a működését a kerületi önkormányzatok segítik például klubhelyiség biztosításával, anyagi támogatással. Emellett szoros kapcsolatot tartunk fenn a nyugdíjasok országos szervezetével, a Vöröskereszttel, az önkormányzati családsegítő szolgálatokkal. Kieme-

lem a Budapesti Rendőr-főkapitánysággal kötött együttműködési megállapodásunkat, amelynek keretében a Bűnmegelőzési Osztály munkatársai rendszeresen járnak a nyugdíjasklubjainkba, hogy az időseket különféle tanácsokkal lássák el. Hiszen az egyedül élő nyugdíjasok különösen is ki vannak szolgáltatva a például gázóra-leolvasóként bemutató csalóknak.

– Engem nagyon megragadott a Nyugdíjasok a nyugdíjasokért elnevezésű szolgáltatás, amelyet egy kis ügyességgel a nagyobb településeken az ország bármely pontján akár gyülekezetek szervezésében is működtetni lehetne.

– Ezt a szolgáltatást körülbelül két és fél éve hoztuk létre, mert érzékeljük, hogy nagyon sok tettere kész nyugdíjas van, akiknek nemcsak szabad idejük, ha-

nem komoly szakmai képzettségük is van, és szívesen vállalnak – nem csupán nyugdíjastársaiknál – kedvezményes áron kisebb-nagyobb javításokat. Számos szakma művelője szerepel a listánkon: asztalos, burkoló, cipész, fodrász, fűtész, géptornász, háztartási gép-szerelő, kertész, még kőfaragó-sírköves is van, ezenkívül lakatos, manikű-

elkezdhetik...

Élet vagy halál

Uram, ma lettem nyolcvanéves,
Túl gyorsan múlnak el az évek,
Még olyan sokat szeretnék tenni,
Úgy szeretnék nyolcvanegy lenni.

A pár kis tervem, mi még lenne,
Ha tán több időt igényelné,
S egy év nem lenne elegendő,
Add, hogy hadd legyenek nyolcvankettő.

Jó lenne még sokat utazni,
Újabb helyeket látogatni,
Halálom perce még tán várhat,
Megérhetném a nyolcvanhármat?

Uram, te látod a világot,
Gyorsan jönnek a változások,
Ha nem sürgős, hogy magadhoz végy,
Esetleg lehetnék nyolcvannégy.

És ahogy a technika halad,
Sok újat lát, ki élve marad,
Még oly sok minden idekötethet –
Úgy örülnék a nyolcvanötnek.

Az emberiség sokat tehet,
A világ oly csodás hely lehet,
Jó annak, aki itt maradhat,
Nem olyan sok az a nyolcvanhat!

Tudom, Uram, hogy sokat kértem,
Hisz olyan szép lehet fenn az égben,
S én mégis arról tervezgetek,
Hogy érjem meg a nyolcvanhatet.

Elfáradok a hosszú úton,
El is kések majd sokszor – tudom,
Tudasd velem, ha meggondoltad,
Betöltöm-é a nyolcvannyolcat.

Addigra már oly sokat láttam,
Emlékeimet regisztráltam,
Mily nagy kár lenne, ha elmennék,
Mielőtt nyolcvankilenc lennék.

Már igazán csak egyet kérek,
Uram, ne vedd szemtelenségnek,
Éveim száma zavarlak többet téged,
Ha meglátnám a kilencvenet.

És hogyha ezt már megengeded,
Ezt a lépést értem megtetted,
Neked már úgysis mind egyre megy,
Könnyen lehetnék kilencvenegy.

Minden szemérmert félreteszek,
Hogyha még egyet kérdezhetek,
Tudom, ez a kor hajmerszű,
De hadd legyenek kilencvenkettő.

Úgy megszoktam az életemet,
És hátha lesz még, ki megszeret,
Ki pótolná elveszett párom,
Ha lehetnék kilencvenhárom.

Addigra már reszket a kezem,
De ha még helyén lesz az eszem,
A magas kortól én nem félek,
Megadod a kilencvennyegyet?

A korra nincsen szabadalom,
Számításom megtalálhatom,
Ha örködsz egészségem fölött,
Akkor lehetnék kilencvenöt.

Manapság már hallani olyat,
Emberekről készül másolat,
Ezt talán én is megvárhatom,
Segíts át a kilencvenhaton!

Ha még hirtelen meg nem halok,
Kis vagyunkámmal rendben vagyok,
Elég lesz talán még egy évig,
Kihúzhatnám kilencvenhétig?

Hála neked, nagy a családuknak,
Még pár dédunokát is várunk,
Láthatnám őket? – Ugye azt mondtad,
Megadod a kilencvennyolcat?

Sok évet kaptam, nem egyet-kettőt,
Megköszönöm a sok esztendődet,
És még kérem – tán el sem hiszed –
A kilencvenkilencediket.

Még egy év, és akkor valóban
A népek azt mondhatják rólam,
Ő aztán igen szép kort ért meg,
Hisz tegnapelőtt volt százéves!

Uram, az életet te adod,
Úgy veszed el, amint akarod,
Nem is zavarlak többet téged,
Ne vedd komolyan, amit kérek –

Csak beszélgetni vágytam veled.

■ SZAKALY ÉVA

Rózsakertben

Csípős őszi szél borzolja az öreg fák lombjait, a nap fényfoltjai úgy futkázóznak a földön, mint megriadt fehér bogarak. A tujákkal szegélyezett kis rózsakertben szelíd arcú, galambósz hajú öregember hajladozik. Metszi, takarja a bokrokat, gondos szeretettel dolgozik. Gyakran látni itt, ahogy napi munkáját félretéve jókedvűen tesz-vesz a virágai között. És a növények nem maradnak hálátlanok: egészségesek, színesek, pompásak, és balsamos illattal töltik be a kertet. Sokszor talált itt vigaszt, merített új erőt a csendben, és felüldült, reménnyel megtelve folytathatta nehéz hivatását, amelyet – máig biztos benne – nem véletlenül választott magának. Lelkész.

Nyugdíjas lehetett volna már régen, de nem akart elszakadni kedves falujának kicsinyke gyülekezetétől. Éppúgy gondozta őket is, mint a kertjét: bölcs, figyelmes szeretettel. Reménységgel ültetve, fáradhatatlanul öntözve, óvatosan, de gonddal gyomlálva, tapintatosan metszegetve, és derűs örömmel virágot s termést várva. A két világot két karjával ölelte magához, úgy olvadtak össze a lel-

ba. Sokat betegkedett a tavasszal, a nyár felét kórházban töltötte. Rendetlenkedik a teste, gyenge már ellátni magát, és hiába bizonygatja, hogy nem magányos, megszokhatta már az egyedüllétet harminc év alatt, döntöttek felette. Nem élhet itt tovább így. Búcsúznia kell, az egyik környékbeli fiatal kolléga kapja meg az övét.

Megfontoltan, lassan vágja vissza a töveket. Óvatosan nyúl hozzájuk, elköszön tőlük egyenként. „Sárga királynőm, a te illatod sohasem felejttem el. Pirosvirág, kedves, neked ide én elég aprócskák voltak a virágaid, remélem, nem vagy beteg. Majd gondolkodok rád. S te, bársonyszirmú bordó, hogy szeretted téged az én Évám...! Hőfihérke, kicsikém, te vagy a legfiatalabb, ugye, nem hagysz szegényben, sokáig virágozol még? Édes, mézillatú tearóza, ó, hányszor töltöttem be a szobánkat varázsos szépségeddel! És te, tüzes narancsszínű, szeszélyes virág vagy, én mégis sokszor megláttam benned mint lángoló csipkebokorban az Istent. Jó volt közöttetek, boldog voltam itt. Isten óvjon benneteket, kedveseim, viseljen gondot rátok a Teremtő!”

fejével törli le a könnyeit, szégyelli őket, de nem tud uralkodni rajtuk.

Rossz elszakadni innen, és a jövő is riasztja. Sohasem látta azt a pár éve nyílt nyugdíjaslelkész-otthont. Siváran kényelmesnek képzelet, egyforma, praktikus használati tárgyakkal, az udvaron gyöngykovácsos parkkal, túlzottan meszterként tervezett, apró virággyászokkal. Nézi a kertet elmélázva, csöndes szomorúsággal. A harang szavára ocsúdik föl. Jaj, öltözni kell, mindjárt itt az autó, és ő még kerti ruhában van. Sietve indul a ház felé, szaporán vetkőzik, mosakszik, kapkodja fel a tiszta nadrágot, inget. A használat egy reklámtáskába csúsztatja, megörzi emlékek...

Épp idejében készül el. Két markos legény könnyedén pakolja az autóra a csomagjait, őt magát úgy karolják, segítik fel, ahogy egy gyenge öregot szokás. Igazuk van, mátlól öreg, nincs semmi dolga, nem számít a munkájára, az erejére senki. Tétlen, értelmetlen várakozás következik, sorban állás.

Magába roskadva üli végig az utat. Másfél óra múlva állnak meg egy szürkére festett, hosszú épület előtt. A fiúk villámgyorsan pakolnak, ő néhány percig tétován álldogál az autó mellett, nem találja a helyét, aztán elindul, hogy felderítse új otthonát.

Világos, tágas szoba, három ágy, előtük színes szőtt szőnyeg nyújtózik. A falon kicsinyke könyvespolc, az ablakon könnyű, fehér tüllfüggöny. Csipkével letakart, natúr faasztal, körülötte székek, három magas, keskeny szekrény a fal mellett. Bátoratlanul járkal a szobában, az ágya az ablaknál van, közelebb lép. A széles párkányon virágok állhattak, látszik a cserépek nyoma. Kínéz. Az udvaron zilált, rendetlen kert, benne szanaszét hajladozó, ápolatlan rózsatövek. A kispadon üres tekintetű, ősz hajú idegen ül lehajtott fejjel.

Ekkor érkezik meg a felelős nővér. – Isten hozta, Miklós bácsi! Hogy tettszik a szobája? Ismeri már a szobatársait? Ha segítségre van szüksége a berendezkedésnél, szóljon bátran, szívesen jövőnk – haddarja, de az öregember nem tudja levenni a szemét a kusza kertről. – Ki gondolja a növényeket? – kérdezi az izgalomtól rekedt hangon.

– Tessék? – lepődik meg a nővér. – Ja, a kertet? Hát igen, elég elhanyagolt, mióta meghalt szegény Andor bácsi. Nincs pénz kertészre, a lakók nemigen tolonganak, az ápolóink pedig alig győzik a saját munkájukat is. Nem várhatjuk el tőlük. Majd keresni kell valami jó megoldást, talán egy igénytelen örökzöldet telepítünk ide a rózsák helyett – bólogat maga elé.

– Én... szívesen... ha nem baj, akkor... Valamicskét értek hozzá, esetleg... – keresgéli a szavakat az öregember.

– Miklós bácsi el tudná vállalni a kertet?! Igazán? Hát ez nagyszerű! Jaj, nem is tudja, mekkora terhet vett le a válláról! – haddarja tovább, de már senki nem hallja a szakadatlanul ömlő szóáradatot. Az öregember megkönnyebbülten sóhajt, a reklámszatyrot nézi, aztán nyugodt, megbékélt lélekkel kezdi belőle előszedegetni a kertészfelszerelést. És indul a rábizottakhoz.

■ FÜLLER TÍMEA

PIRHODA JUDIT GRAFIKÁJA

em tétlenül

égének elnökével

rös, pedikűrös, könyvelő, tévészerező... Van, aki gyermekfelügyeletet vagy idősök ápolását vállalja. Ezekkel a szakemberekkel nemcsak személyes kapcsolat tartunk, hanem rendszeresen kikérjük a szolgáltatást igénybe vevők véleményét is, így mindig tudjuk, hogy továbbra is ajánlhatjuk-e őket másoknak.

– Úgy tudom, hogy a fogyasztóvédelem is számíthat a segítségükre.

– Sajnos számtalanszor volt már rá példa, hogy nyugdíjasaink szabálytalanságra bukkantak: például nemegyszer az általuk bemutatott számlákkal tudtuk igazolni, hogy egy-egy üzletlánc akciót hirdető reklámja valótlan. Több alkalommal vették észre azt is, ha egy árun több címke is szerepelt, vagy ha netán az élelmiszerrészlegen a higiénia kívánivalót hagyott maga után. Ezek fontos észrevételek voltak. A bejelentésünk nyomán az illetékes hatóságok megtették a kellő intézkedéseket – ez minden vásárló érdeke is.

– Amikor beléptem ide az irodába, a többi helyiségben is nagy nyüzsgést tapasztaltam.

– Hétköznapi nemcsak telefonon kérhetnek tőlünk segítséget, hanem személyes ügyintézésre is van lehetőség.

Jogsegélyszolgálatunkon ügyvédek segítenek a jogi természetű problémák megoldásában, például szerződések megfogalmazásában vagy peres ügyekben; de tudunk segíteni akár a nyugdíjbiztosítással kapcsolatos ügyekben is. Emellett különféle munkabizottságokban is jelen vagyunk: említhetem, hogy részt vettünk a Civil Alapprogram előkészítésében, rendszeresen tárgyalunk és egyeztetünk a kormánnyal, kiállva a nyugdíjasok jogaiért. Ragaszkodtunk például a hatvanöt év feletti ingyenes utazásához vagy a tizenharmadik havi nyugdíjhoz. Az Idősügyi Tanácsban is aktív a részvételünk.

– Gondolom, rengeteg terv és ötlet vár még megvalósításra. Említene egyet-kettőt ezek közül?

– Az utóbbi időben ismét nagy az igény a gyermekfelügyelői szolgáltatás iránt, szeretnénk ezt felrészíteni. Most keressük a jelentkezőket. Ezenkívül előkészítettük az idén zajló hallás-szűrővizsgálatokat, az inkontinencia kérdéskörét tárgyaló előadás-sorozatot, illetve igyekszünk segítséget nyújtani a látásproblémákkal küszködőknek.

■ BODA ZSUZSA

kében egyetlen egészé, mint a boldog szerelmesek. A kertben sokszor lete meg titokzatos módon a gyógyírt a keserves gyülekezeti bajokra, és a rábizottak között megoldást talált növényeinek rejtelmes betegségeire. Egyiknek a másiktól beszélt, s egyiktől a másikhoz járt meleg szívből ajándékot adni, derűs örömet szüretelni.

De most reszket a keze. Utoljára metszi meg kedves rózsáit – délben érkezik az autó, amely az otthonba költözteti, a város-

A szemébe könny szökik; végigért köztük, kertészkesztyűjében hátrahordja a levágott tüskés ágakat. Ráér, a holmiját már gondosan összepakolta; a könyvek közül csak a legfontosabbakat viszi magával, nem lesz sok helye a tárolásukra. Remegő lábakkal, sóhajtozva jön-megy, ezernyi emlék rohanja meg. Szokatlanul fáradtnak érzi magát, leül utoljára a kerti farönk padra. A levelek egykedvűen hullonganak a lába elé, a szél fölröppenti, majd újra elejtli őket. Az öregember a kéz-

► „...megvan az ideje a táncnak” – olvashatjuk a *Prédikátor könyvében*. Nem hiába várták a régiak oly nagyon a farsangi időszakot, amikor kedvükre bálozhattak. Alábbi összeállításunk bepillantást nyújt néhány mostanában rendezett evangélikus bálba. Kérjük egy kényelmes tánccipőt felvenni!

ÁLLABÁL

Táncoltak, hogy segítsenek

Immár hatodik éve rendeztük meg január 27-én a mezőberényi I. kerületi gyülekezet temploma melletti Berény Szállóban az evangélikus bált. A településen farsangi időben hétvégenként több helyszínen is lehet bálozni. Minden egyesület, civil szervezet „megmutatja” ilyenkor magát. Így teszünk mi is. De a vacsora és multság nem magáért a szórakozásért és a kapcsolódásért van, és nem is egy új reklámfogás, hogy így népszerűsítse magát gyülekezetünk. Rendezvényünket az Erős Vár Alapítvány támogatása végett, játékonysági alkalmként hirdetjük meg.

A *Berényi sextet* együttes – melynek tagjai több szállal is kötődnek egyházközségünkhöz – ebben az évben is jelképes összegért vállalta az egész esti munkát. Ők így járultak hozzá több mint száz-

harminc fő jó hangulatú farsangjához és a nemes célhoz. Egy fiatal versenytáncos pár és énekes előadóművészek gondoskodtak arról, hogy ez a farsang is igényes és emlékezetes lehessen. Ők ugyancsak felajánlották tiszteletdíjukat.

A gyülekezet alapítványa már meg is kapta az est bevételét – ebben az évben 177 ezer forintot. Az összeg segíti célja megvalósításában, hogy havi rendszerességgel segíeyezzen rászoruló családokat, beteg, fogyatékkal élő gyermekeket, időseket, özvegyeket, súlyos betegséggel küszködőket.

Isten áldja mindazokat, akik részt vettek bálunkon, illetve támogatójegy vásárlásával adtak tanúbizonyságot ajándékozásukról!

■ L. S. K.

FOTO: LAZÁR PÉTER

Berzsenyis bál – ahogyan kell

► Tösgyökeres budapestiként e sorok írója hajlamos megfélekedezni arról, hogy vidéken még a báliszezonnak is jobban megadják a módját. Ez különösen igaz az ország nyugati szegletében fekvő Sopronra. Ha a lexikonokban a bál kifejezés mellett a hagyománytisztelt és a multság szavak szerepelnek magyarázatként, akkor nem kétséges, hogy a szócikkhez a Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium (Líceum) és Kollégium február 3-i eseményéről kerülne az illusztrációk.

Úgy tartják, hogy a líceum bálja egyben Sopron legnagyobb ilyen jellegű rendezvénye, így nem csoda, hogy az eseménynek helyszínt adó, több mint ezer fő befogadására alkalmas Gyermekek és Ifjúsági Központ is csaknem szűkösen bizonyult. Már Tölly Balázs gimnáziumigazgató rövid megnyitó szavait és a városi fúvószenekar örömmelénését is sokan hallgatták, a végzősök által előadott táncok idejére pedig aztán mindenki igyekezett látótávolságon belülré kerülni. A rendkívül sok jelentkező miatt a nyitótáncban részt vevőket három csoportra kellett osztani, így a korhű jelmezekben előadott palotást óránként élvezhették a jelenlévők, miközben a táncosoknak egyre szorosabb nézői körben kellett előadniuk produkciójukat. A

végzős évfolyam bemutatótáncá már igazi latinós kavalkád volt, a nézőközönség pedig irigykedve tekinthetett a humoros koreográfiát előadó táncosokra, akik egy kis időre kibújhattak az elegáns öltönyökből és estélyikből.

A táncparkett a későbbiekben sem

egyetlen mostani licista és jelen lévő öregdiák sem bánta.

Jelen cikk szerzőjének megadott, hogy ne csak fiatalnak érezze magát ennyi diák között, hanem megtapasztalja azt is, hogy e nagy múltú evangélikus intézményben a hagyományok ápolása

FOTO: LUVÁCS GÁBI

néptelenedett el; az órarendbe illesztett tánc- és illemóráknak köszönhetően a fiatalok egyáltalán nem jöttek zavarba a különböző stílusú zeneszámok hallatán, melyeket a helyi Flört Band szolgáltatott. Az est folyamán még egy líceumi diákzenekar, a Film Noir is színpadra léphetett; igazi bulizós-csápolós koncerthangulat váltotta fel a táncot, de ezt valószínűleg

magától értő természetességgel zajlik, és nem áll útjában annak, hogy az iskola diákjai jól érezzék magukat.

■ NAGY BENCE

A bálról további írások és fotók találhatóak a *myLutheren* a <http://myluther.hu/articles/64> oldalról elindulva.

Megjelenés csak pöttyösben

Evangélikus hagyományból népszerű multság

► Több ezer pöttyös és közel kétszáz ember tölti meg évről évre a pusztaföldvári kultúrházat. Pettyes csokornyakkendőt öltenek az óvodás kisfiúk, és pettyes kendőt a kilencvenhez közeledő dédnagymamák – ez utóbbiak már hét évtizeddel ezelőtt is hasonlóan tettek.

A pöttyös bált a helyi Vajda Sára Ifjúsági Kulturális Egyesület rendezi meg minden évben a Békés megyei községi körben. A fiatalok nem csupán mulattatni szeretnének a rendezvényen, hanem emlékezni is. Az első pöttyös bálakat ugyanis még a huszadik század első felében rendezték meg a – kivétel nélkül evangélikus – földvári ifjak számára.

Pöttyös bálók egykor

A pöttyös bál gyökere arra az időszakra vezethető vissza, amikor a gyülekezet nem csak az istentiszteletek idejére gyűlt össze. Bár a nehéz mezőgazdasági munka hajnalról késő estig igénybe vette az embereket, a vasárnapi igehallgatás – no meg az olvasókör épületében rendezett multságok – idejére a sarokba kerültek a szerszámok. A pusztaföldvári lutheránus gyülekezetnek saját leány- és nőegylete volt, komoly könyvtárat tartott fenn, melyből egy – Jókai összes művét tartalmazó – sorozat ma is féltett kincse az egyházközségnek. A leányegylet multságairól két képet őriznek a helytörténeti gyűjteményben 1926-ból és 1932-ből; mindkettő pöttyös bálban készült csoportkép, amelyen a lányok egyforma pöttyös ruhában álltak a kamera elé.

A vezető

A leányegylet vezetője Vajda Sára volt. Az Erdélyből származó postamester egyedül élt, ezért minden szabad idejét a

falusi és gyülekezeti közösség építésére fordította. Színjátszó csoportokat vezetett, táncot tanított, és fő szervezője volt a pöttyös báloknak is. Életéről kevés információ maradt ránk, ugyanis a „felszabadító” szovjet csapatok megszállták a gyülekezetet értékes dokumentumaitól. Vajda Sára nevét mindenestre nagy tisztelettel emlegetik az idős földváriak. A falusi legenda szerint mindig rendelkezésükre állt a falubelieknek, vasárnap azonban hiába kért tőle postabélyeget bárki is: az a nap az ünnep ideje.

Az egyesület

Néhány éve kulturális egyesületet hoztak létre a Békés megyei községi fiataljai. Székhely hiányában egy-egy tagjuk lakásán szőtték a terveket művészeti programokról, táborkokról, színházi előadásokról. Az ötletek mellé kevés pénz koldultak össze helyi vállalkozóktól, és meg is született az első rendezvény, a képzőművészeti alkotótábor. Majd mikor már hivatalos formát akartak adni a csoportnak, az egyik – a falu központi parkjában tartott – megbeszélésen Vajda Sára neve mellett döntöttek.

Az egyesület minden évben többnapos művészeti fesztivált szervez kiállításokkal, koncertekkel, kézműves-foglalkozásokkal. Hamar megszületett, pontosabban újjászületett a pöttyös bál gondolata is: 2003 óta évről évre kipöttyösödik a falu. Tovább él tehát a hagyomány a harmadik évezredben is, kicsit

más formában, immár nem egyházi szervezésben – és nem is csak lutheránus ifjak számára.

Előkészületek

Az „újkor” pöttyös bálakon természetesen minden pettyes: a plakáttól a szalvétáig. A szervezők báltól bálíg vizslatják a kirakatokat pöttyös dolgok után kutatva, hogy aztán kajánul rávessék magu-

hallgató régi balettcipőjét próbálja, másnap ugyanis ő személyesíti majd meg a szelet. Ehhez a számhoz cipel három nagy ventilátort a kulisszák mögé a fiatal jogász. Egy társa a sarokban kék festékekkel mázolja egy üvegtál tetejét; ha ezt egy egyszerű halogénreflektorra teszik, rögtön éjszakai hangulat telepszik a színpadra. „Hiába, ha a földvári kultúrház ócska színpadára csak neoncsöveket szereltek, leleményesnek kell len-

befut Zalai Erika, az egyesület elnöke, és szétosztja az egyik helyi szabónő által készített pöttyös kötényeket a társaságnak. „Ez igazi csapatmunka. Egyre többen segítenek ajándékokkal és kétkézi munkával” – mondja.

A nagy nap

Este hét órakor már mindenki a teremben ül. A legtöbben földváriak, de sokan jöttek máshonnan is. Egy faluból egy busznyi társaság már harmadik alkalommal érkezett a pöttyös multság kedvéért Földvára. Szinte mindenki pöttyösben.

Az első asztalnál ott ül az a három asszony is, aki már a harmincas évek pöttyös báljain is részt vett. Egyikük Budapesten száll minden évben vonatra azért, hogy pöttyösben bálozzon, és közben emlékezzen. Ezúttal különleges ajándékkal készült: egy féltve őrzött verset olvas fel, amelyet egykor Vajda Sára színjátszó körében mondott el. Az egyesület tagjai virággal köszöntik az egykori pöttyös lányokat. Plüss katicabogarat kap a legifjabb bálozó is, pontosabban az édesanyja, mert ő maga még anyukája szíve alatt élvezte a multságot.

Széthúzzák a függönyt, jön Rómeó és Júlia, színpadra perdül a „szél”, a ventilátor kavarja a levegőt, az üvegtál szórja a piros fényt... Az éjféltomboluházaskor gazdára talál egy halom ajándék, szinte kivétel nélkül pöttyösök: labda, katicás tolltartó, Baba szappan, gombás bögre és pöttyös esernyő.

Másnap délután pedig, amikor az egyesület tagjai a romokat takarítják, már születnek is az ötletek a következő programokhoz...

■ LÁSZLÓ JENŐ CSABA

Az első sorban balról a hatodik Vajda Sára

kat, ha megakad a szemük egy jópofa pöttyös ruhadarabon.

A multságot megelőző este már nagy a forgalom a helyiek által csak *kultúrának* nevezett művelődési házban. A folyosón egy huszonéves ikerpár tagjai (mindketten építőmérnöknek készülnek) fújják a léggömböket, mások apró pöttyöket vágnak ki színes papírból – legalább háromszázat. A színpadon már hangol a háromgyermekes édesapa, hiszen másnap Rómeóként énekel duettet az óvónőből lett Júliával. A szociológus-

nünk” – mondják. „A táliban tegnap még ízletes rakott krumpli sült; ma az alja a piros, a teteje a kék fényt adja.”

A hangtechnikáért a fiatal gépészmérnök felelős; elkerült már a faluból, Kecskeméten él, de a pöttyös bál hétvégére visszatér a Viharsarokba. A folyosón végre találkozik a joghallgató és a bankszakember, ezúttal azonban nem a törvény és a pénz a téma, van annál fontosabb: a másnapi tüzes tangó. Pöttyös szalagot köt a fiatal tanár, neki a helyi önkormányzat pénzügyese segít, majd

Útra készen

Vacogott. És nemcsak azért, mert ahhoz, hogy az erkélyen álldogáljon, túl vékony volt a köntös, amelyet magára kapott. Didergett a szavak miatt is, amelyeket Ágoston a konyhában az előbb a fejéhez vágott. A férje felkelt, mint máskor. Leült az asztal mellé, és mint mindig, komótosan kortyolgatta a kávéját, mint minden vasárnap reggel. De a rádiót nem kapcsolta be, ahogy szokta. Csöndes volt. Túl csöndes. Nem mintha valaha is nagyon beszédes lett volna. De most valahogy olyan vészterhes volt minden. Szinte tapintani lehetett a feszültséget.

Szavai – „Beleszerettem valakibe. Elhagylak” – belehasítottak a levegőbe, és még sokáig ott lebegtek kettőjük között. Pillanatok telhettek csak el, míg meg tudott szólalni, ez az idő mégis örökkévalóságnak tűnt Klára számára. „Ki az?” – hallotta a saját hangját végtelen messziről. Mintha nem is hozzá tartozna. „Nem mindegy? Egyébként Éva az, a könyvelésről. Nem tudom, hogy történt. Nem tudom, miért. Mi már úgysem voltunk boldogok régóta...”

Klára sírni szeretett volna. Kiabálni, toporzékolni. De nem jött ki hang a torkán. Csupán belülről üvöltött a fájdalomtól. A hálóingére felkapta vékony köntösét, cigaretta és öngyújtó után nyúlt, majd kiment az erkélyre. Lassan, komótosan gyújtott rá, mélyen letüdözve a füstöt. Kihallatszott, ahogy Ágoston előkereste a nagy koffert, és pakolt. Kapkodva. Gyorsan, találmra dobálta be a holmijait.

Klára csak állt és tűnődött. Nem voltak boldogok? Nem is vette észre. Sőt egyenesen meg volt győződve róla, hogy minden a legnagyobb rendben van. A napok a megszokott rendben teltek. Reggel ki-ki elindult a munkahelyére. Este vacsora, aztán egy film, és alvás. Egyébként meg mindenkinek megvolt a

maga dolga. A bevásárlást vagy együtt intézték, vagy ő szaladt el a boltba, a piacra. Az ő reszortja volt még ezenkívül a főzés, a mosás és a vasalás is, a mosogatásba és a takarításba azonban Ágoston gyakran besegített. Gyerekek nem voltak. Így éltek évről évre, napról napra, és ő nem érezte, hogy számára bármi is hiányozna. Azt hitte, a férje is így van ezzel.

Most csak állt, merengett, és csodálkozott. Nem is értette, miért nem érzett valódi dühöt. Valahogy most minden éles és kristálytisza lett. Megértette: amiről addig azt hitte, hogy jó, hogy elég, valójában nagyon is kevés volt. Fájdalmas volt erre rádöbbenie. A pillanat törtrésze alatt megérteni, mi is hiányzott az életükből. Az élet... A közös nevetések, a nagy beszélgetések, mint egykor, kapcsolatuk kezdetén. Mikor még nemcsak egymás mellett, hanem valóban együtt éltek. Mikor és miért romolhatott el minden? És hogyan lehetne jóvátenni a dolgokat?

Fájdalmasan felszisszent, a cigaretta a körmére égett. Bement a szobába. Ágoston már nem találta ott. Megmosta az arcát. A tükörből egy kisírt szemű, idegen, középkorú asszony nézett vissza rá. Érdekes. Nem is vette észre, mikor kezdtek el folyni a könnyei. Mindegy, az élet megy tovább, Ágostonnal vagy nélküle...

„Mégis beszélni kellene valakivel, az biztosan jót tenne” – ötlött fel benne, ahogy tanácstalanul álldogált az előszobában. „De kit hívjak? Kit is hívhatnék?” – tette fel magának a kérdést. „Any...” – suhant át az agyán. Nem tartotta a legjobb ötletnek, de azért tárcsázott. Végül is már vagy egy hónapja nem beszélt vele. Röviden, tényszerűen ismertette a történeteket. Érzelmek nélkül. Csak a lényegyet. És akkor történt valami, amire egyáltalán nem számított.

Az anyja nem kezdte el szidni Ágoston, és őt sem hibáztatta. Kedves szavakkal vigasztalta. Erőt adó bátorítása úgy melengette a testét és a lelkét, akár egy jótékony balzsam. Aztán egyszer csak arról kezdett beszélni szelíden és szeretettel, hogy neki mindig mindent elmondhat, de van valaki, akivel bátran megoszthat olyan gondokat és érzéseket is, amelyekről úgy érzi, más nem hallgatná és nem értené meg őket. Persze, az Isten... Mert anyja – vele ellentétben – hisz. Most egyszerre nagyon irigyelte őt azért, hogy neki mindig minden körülmények közt van kihez fordulnia. Talán ha ő is megpróbálná... Esetleg neki is segítene az Isten?

Összefogta a haját, gyorsan letusolt, és felöltözött. Rövid idő alatt útra készen állt. Indult az anyjához, mert megígérte neki, hogy elkíséri a templomba. Ha siet, még épp odaérnek az istentiszletre. És ki tudja? Talán valóban igazi vigaszra, kiútra és megoldásra lel a távoli, ismeretlen Istennél...

■ GAZDAG ZSUSZANNA

HETI ÚTRAVALÓ

Ma, ha az ő hangját halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket. (Zsid 3,15)

Hatvanad hetében az Útmutató reggeli és heti igéi Isten szent szavának sorsáról villantanak fel többnyire negatív képeket, hogy eljuthassunk a lelki süketség-ből az ige meghallására. „Isten sokszor és sokféleképpen szólt az atyákhoz a próféták által, ezekben az utolsó időkben pedig az ő Fia által szólt hozzánk.” (Zsid 1,1.2; LK) Nem mi ítéltük meg az igét, hogy mi az, amit el tudunk fogadni a Szentírásból, hanem az ige ítélt meg minket: „Mert Isten igéje élő és ható... (.), és megütéli a szív gondolatait és szándékait.” (Zsid 4,12) A gazda nem személyválogató; Isten a mai napig hirdettei igéjét minden teremtménynek. A „tékozló” magvető példázatában Jézus önmagáról is szólt, mert számolatlanul és mindenhatóan vetette az ige magvát; az Úr „városról városra és faluról falura járt, és hirdette az Isten országának evangéliumát”. Isten igéjének a sorsa e világban sohasem „sikertörténet”, de némelyik mag „pedig a jó földbe esett, és amikor felnövekedett, százsoros termést hozott” (Lk 8,1.8). Luther megállapítása: „Bizony, kevés az igazi keresztyén. Nem lehet mindazoknak hinni, kiknek keresztyén a nevük, s az evangéliumot hallgatják. Ez még nem elég ahhoz, hogy valóban keresztyének legyenek.” A folytatás csak a folyamatos gyümölcstermést jelentheti. Itt gondolhatunk a Lélek gyümölcésére (lásd Gal 5,22.23) is. Mózes a törvény igéinek megtartására kérte népét: „Szívleljétek meg mindazokat az igéket, amelyekkel ma intelek benneteket...” „Mert (...) életet jelent nektek.” (5Móz 32,46.47) Ezt lett az Isten igéjének sorsa Mózes és Áron csodás közreműködése ellenére: „A fáraó szíve azonban kemény maradt, és nem hallgatott rájuk...” (2Móz 7,13) A názáreti Jézus zsinagógai tanítása után „megbotránkoztak benne. (...) Csodálkoztak is hitetlenségükön.” (Mk 6,3.6) A gyümölcs minősíti a fát, az embert pedig a tettei és a beszéde. Nem elég Jézus igéjét hallgatni, ő teljes engedelmisségre kíván – cselekedjünk szavai szerint! Alapozzuk életünket Krisztusra, mint a bölcs házépítő, „aki leásott, melyre hatolt, és a kősziklára alapozott: amikor árvíz jött, (...) nem tudta megingatni” (Lk 6,48) Isten igéje mindig egyidejűleg vált ki hitet és hitetlenséget az emberekből, megosztva őket, mert nem maradhat senki közömbös Isten cselekvést, történet és létezés munkáló szavával szemben. „Noha ennyi jelt tett előttük [az Emberfia], mégsem hittek benne...” Ugyanakkor „a vezetőik közül is sokan hittek benne”, pedig az Isten Fia valamennyi(n)knek mondta: „... higgyetek a világosságban, hogy a világosság fiait legyetek!” (Jn 12,37.42.36) Jézus több példázatot is mondott a mennyek országáról, köztük a magvetőről, a mustármagról és a kovászról. Mindezek közös vonása, hogy a parányi kezdetből jutnatnak el a beteljesedésig. Jézus beteljesítette a próféta szavát: „Példázatokra nyitom meg számát, és a világ kezdete óta rejtett dolgokat jelentek ki.” (Mt 13,35) Jézus, a te besezéd / Teremjen jó gyümölcsöket, / Szent igéd és Szentlelked / Ítéld meg bűneiket...” (EÉ 283,3)

■ GARAI ANDRÁS

Vétettem a Szentlélek ellen?

EVÉLET LELKI SEGÉLY

Szőkéné Bakay Beatrix

► „Kedves lelkész! Hajnali három óra elmúlt, de nem aludtam még egy szemhunyasnyit sem. Írnom kell önnek, hogy a segítségét kérem. Lehet, hogy nem is fogom postázni ezt a levelet, de legalább rendezem a gondolataimat. Feleségem szerint én halálos bűnt követtem el, amire nincs bocsánat. Vétettem a Szentlélek ellen, mert keményfejű vagyok, és nem hiszek el mindent, ami a Bibliában van. Pedig hiszek én Istenben, de csak olyan hitetlenül, a magam módján. Néha előfordul, hogy káromkodom, de istenkáromlásra sohasem vetemednék, hiszen annyiszor segített már rajtunk. Kérem, írja meg, hogy mit jelent pontosan a Szentlélek káromlása!”

Kedves Valér! Nagyon helyesen tette, hogy elküldte nekem a levelét!

A dátumokból látom, hogy a megírása és a feladása között azért jó néhány nap eltelt. Ugye sokat vívódik, töpreng a feltett kérdése felett? Nagyon jó! Jaj, ne gondolja, hogy gúnyolom, csupán annak örülök, hogy az Úristen munkába vette a szívet. Édes gyümölcssei lesznek még azoknak az átvirrasztott éjszakáknak! Ezért ne orroljon kedves feleségére se, biztos vagyok benne, hogy nem vádaskodni akar, csupán a mentő szeretet beszél belőle. Hiszen óriási különbség van aközött, hogy elismerem Isten létezését, és aközött, hogy az én Uram és Istenem lett Jézus Krisztus által. A családban pedig bizonyára nyilvánvaló, hogy a hitves, a családapa még nem adta át az életét Megváltójának. Pedig ahogy kedves levélíró testvérem sorairól kiderül, felesége és nagyobbik leánya bizonyágtételei sürgetik ezt már régóta.

Mégis szeretném megnyugtanni afelől, hogy ez a kérdés nem az „Isten háta mögött élők” speciális kérdése. Gyakran előfordul, hogy hívő testvérek még több

évtizedes Krisztus-követés után is bizonytalanok abban, hogy elkövetették-e a Szentlélek elleni bűnt, vagy sem! Ezért szeretettel javaslom, kutassuk az Írást együtt, hogy kielégítő válasz kapjunk: „Bizony, mondom néktek, minden bűn meg fog bocsáttatni az emberek fiainak, még a káromlások is, bármennyi káromlást szólnak, de ha valaki a Szentleket káromolja, az nem nyer bocsánatot soha, hanem vétkes marad bűne miatt örökké.” (Mk 3,28–29) Az idézett igeszakasz szövegösszefüggése elárulja nekünk, hogy az Úr Jézus akkor jelenti ki mindezeket hallgatósága előtt, amikor kritikusan odáig merészkednek, hogy őt Belzebub küldöttjének nevezik. Tudatosan elutasítják tehát a Messiást, Isten fiát. Azt a Megváltót, akin az Úr Lelke nyugszik, aki szemtől szemben látja az Atyát, aki az egyetlen ajtó a mennybe. „És amikor eljön, leleplezi a világ előtt, hogy mi a bűn, mi az igazság, és mi az ítélet. A bűn az, hogy nem hisznek énbennem...” (Jn 16,8–9)

Akinek az eljövételét itt Jézus ígéri, az nem más, mint a Pártfogó, a Szentlélek. Ő az a drága harmadik személy a Szentháromság egy Isten egységén belül, aki meggyőzi a világot a bűnről. Nem egyszerűen bűnös tettekről van szó, hanem a hitetlenségben való makacs megmaradásról. Arról, amikor valaki felé szüntelenül árad Isten hívogató kegyelme, de ő mégis kitartóan megmarad elveszett állapotában.

A Szentlélek káromlása tehát az, amikor valaki tudatosan megtagadja Isten Jézus Krisztusban adott kinyilatkoztatását, szívének ajtáját bereteszeli a Szentlélek megtérésre indító szava, a küldötteinben megnyilvánuló ereje és munkája

előtt. Amikor az ember szinte megöldökl magában a Lélek újjászülő munkáját! Tehát nem valamilyen rendkívüli, különösen is elvetemült cselekményről van szó. És nem is a káromkodás, a csúnya beszédet vagy egyenesen az Isten nevével való káromkodást értjük rajta. Hanem a tetté lett Igének és a benne munkálkodó Léleknek, a bűnbocsánatnak és az üdvösség egyedüli útjának a határozott elutasítását.

Jó lenne tudni, Valér mire gondol konkrétan, amikor azt írja, hogy „és nem hiszek el mindent, ami a Bibliában van”. Nem hiszi el a szűztől való fogantatást, vagy a feltámadás hitével van baj? Esetleg a csodák vagy a Szentlélek kegyelmi ajándékai okoznak Önben kételyeket? Reménykedem abban, hogy a Szentírás tekintélyét azért elfogadja, ezért bátorítom, hogy olvassa többet! Az Írás saját magát magyarázza! Legyen őszintén kérdező „hitetlen Tamás”!

Az semmiképpen sem a Szentlélek ellen való bűn, ha „keményfejűek” vagyunk, no meg kissé földhözragadtak és persze nyakasak is! Az Úr Jézus nem haragudott tanítványára azért, mert még nem nyitak meg lelki szemei. Újra megjelent a kis tanítványi csoportnak feltámadása után, csak azért, hogy Tamás saját érzékserveivel is meggyőződhessen arról, hogy ő él! (Jn 20,24–29)

Valér! Isten nem személyválogató. Ő minden embert szeret, és mindenkinek felajánlja országa polgárjogát! De tiszteletben tartja szabad akaratunkat, nem kényszerít a megtérésre. Ezért el lehet utasítani szabadító kezét is. Nem hiszem, hogy kedves levélíró testvérem ezt akarná. Gondoskodó Atyaként már ismeri az Urat. Ragadja meg őt Üdvözítőjeként is!

Imatámogatásra számíthat!

■ SZŐKÉNÉ BAKAY BEATRIX

Leveleiket „Lelki segély” jelleggel várjuk szerkesztőségünk címére. Kérjük, jelezzék, hozzájárulnak-e ahhoz, hogy a leveleikre adott válasz lapunkban is megjelenjen.

FOTO: BEZEGH ANDREA

Túlélési gyakorlat

SZÓSZÓRÓ

Ifjúságirovat-gazda: Györe Balázs

Egész életünk túlélésből áll. A középiskolás évek alatt előbb egy-egy felelést vagy témazáró dolgozatot szeretnénk túlélni, később már az érettségi vizsgát. Az egyetemen-főiskolán a kollokviumokon és a gyakorlati tárgyakon szeretnénk sikeresen túl lenni, majd az állami vizsgán. Ezért nem is meglepő, ha az ember nem kapja már fel a fejét azt hallva, hogy egy rendezvény neve *túlélőtúra keresztény iskolásoknak*. Vajon tudják-e a szervezők még olyan feladatok elé állítani a tizenéveseket, amelyeket ne tudnának megoldani?

Sokkal jobb elnevezése lehetne e stratégiai csapatversenynek az, hogy *szimulációs gyakorlat*. Hiszen egy napig a négy-öt fős csapatoknak támogatniuk kell egymást; az erősebbnek segítenie kell a gyengébbet; rá kell találniuk a helyes útra – még akkor is, ha azelőtt sosem jártak rajta... A résztvevők egy közösségben versenyeznek hasonló érdeklődésű és korú társaikkal.

Jóllehet eddig csak a keresztény iskolások túlélőtúrájára szóló meghívó alapján asszociáltam, számos hasonlóságot találok a túra kiírása és a keresztény ember mindennapija között. Mi is gyakran letérünk az útról; sokszor jól esik egy hitben erősebb ember támoga-

tása. Gyakran nem tudjuk pontosan a helyes utat, nem vesszük észre pezsgő hétköznapi életünkben a jelzéseket a fákön; csak a célt ismerjük, afelé szeretnénk menni. Azonban ez nem mindig olyan egyszerű.

Aki maga is bóklszik, keresi a helyes utat, és szeretné megérezni, hogy milyen nagy öröm rátalálni, jelentkezzen a május végére tervezett csapatversenyre! A Pepita Bakacs Turisztikai Egyesület húsz év alatti, keresztény iskolába járó vagy gyülekezeti kötődésű fiatalokból álló csapatok jelentkezését várja. Legutóbb kétszer is a Deák Térv Evangélikus Gimnázium diákjai vihették magukkal a vándorszerleget. Jó lenne ezt a hagyományt tovább folytatnunk! A túráról részletebben a <http://www.pepitabakacs.hu> oldalon olvashattok. Gyülekezeti ifjúságok, egyházi iskolák diákjai, útkeresésre fel!

■ GYÖRE BALÁZS

Tényfeltárás egyházunkban

Egyházunk elnöksége január 31-én találkozott a tényfeltáró bizottság tagjaival. Ittész János elnök-püspök és Próhle Gergely országos felügyelő kiemelte annak fontosságát, hogy a kutatások minél intenzívebben, ugyanakkor a korábbi félreértéseket, hibákat kiküszöbölve, a jelenlegi személyi feltételek mellett folyjanak tovább. Ennek érdekében arra kérték a bizottság tagjait, hogy az ismertett működési rend végleges változatát az országos presbi-

térium következő ülését megelőzően terjesszék elő.

Balás István, Kertész Botond és Mirák Katalin mint kutatók, valamint Csepregi András mint lelkes tanácsadó a tevékenységükről szóló éves jelentést a második félévben terjesztik egyházunk döntéshozó testületei elé. A dokumentum végleges elfogadásáról és nyilvánosságra hozataláról a zsinat őszi ülésszaka dönt.

► *EvÉlet-infó*

Mint a Hajnalcsillag...

Azt szokták mondani, hogy a legismertebb magyar a nemrég eltemetett Puskás Ferenc. Bár nem derül ki a műsorokból, a különféle magazincikk-felhozatalból, de Árpád-házi Szent Erzsébet alighanem megelőzi öt ismertségben. Hiszen, mint tudjuk, ő a legismertebb magyar szent, kultusza még a középkorban egész Európában elterjedt.

Születésének nyolcszázadik évfordulója alkalmából a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tavaly novemberben jubileumi évet hirdetett meg a tiszteletére, s természetesen más történelmi egyházak is megemlékeznek róla. E lapban is több róla szóló cikket olvashattunk az utóbbi időszakban. Szűkebb szülőföldje, Sárospatak szintén felismerte a jubileumi éven rejlő felelősséget és lehetőséget...

Amit mégis hiányolok Magyarországon, az a kellő súlyú, átfogó, ízlésesen reklámozott világi (kulturális, politikai, tudományos, turisztikai) programok, megemlékezések, kiadványok, közszolgálati tévé-műsorok sora. (Jámbor óhaj: milyen szép is lenne, ha film készülhetne Szent Erzsébet életéről, mondjuk magyar-német koprodukcióban, a Franco Zeffirelli rendezte *Napfűvér, holdnővér* hasonlatosságára...) A magyar hercegő – aki Heisterbach Cae-

sarius ciszterci szerzetes megfogalmazása szerint „a világ ködéből úgy ragyogott föl, mint a Hajnalcsillag” – szép, nyolcszáz év távlatából is sugárzó egyénisége márka-jedjegy lehetne ma is számunkra. Nemcsak a katolikus, a protestáns hívó ember, de az ateista magyar is büszke lehet(ne) arra, hogy az első magyar uralkodódinasztiából, az Árpád-házból származott a keresztény világ legtöbb királyi származású szentje. Hiszen világias megfogalmazással: a középkorban a globális, egyetemes és multinacionális egyház által végzett szentté avatás jelentette az akkor ismert világ legnagyobb elismerését.

A kerek évforduló alkalmával tudatosíthatnánk magunkban és más népekben is, hogy a középkor jelenleginél tán egészségesebb Európájától mi nemcsak vettünk át értékeket, hanem adtunk is gazdagon. S nekünk, magyaroknak továbbra is van felelősségünk abban, hogy a világ ködén ma is átragyogjon a nyolcszáz év óta tájdonló hajnalcsillag. Nagyrészt rajtunk múlik, hogy a mi szent hercegnőnk a nagyvilág számára Elisabeth von Ungarn, St. Elizabeth of Hungary is marad, vagy kizárólag Elisabeth von Thüringenként lesz ismerős...

■ JENEY EDIT

Isten emberére emlékeztek

A három ízben megválasztott és a hatalom által mindannyiszor félreállított püspökre, Túróczy Zoltánra (1893–1971) emlékeztek február 4-én a Budavári Evangélikus Egyházközség kápolnájában. Az alkalom megrendezését dr. Fabiny Tamás (képen balra) püspök szorgalmazta abból az apropóból, hogy Túróczy Zoltán legutolsó, az Északi Egyházkerület vezetői tisztségbe való iktatása ötven esztendeje, 1957. február 6-án volt a Bécsi kapu téri templomban.

Erre az eseményre, illetve az egyházvezető életére szeretetvendégség keretében tekintettek vissza. Balicza Iván (jobbra) budavári lelkész köszöntötte a jelenlévőket, majd a Duna Televízió Isten kezében című sorozatműsorában bemutatott – Akit háromszor kérdezett meg Jézus című, még 2004-ben készített – kétrészes film levetítése következett. Ezután dr. Fabiny Tamás tartott rövid referátumot, kiemelve az 1956 októberétől 1957 decemberéig tartó időszakot, lehetőséget nyújtva arra, hogy a népes hallgatóság

FOTO: BODTA DÉNES

még jobban megismerhesse Túróczy Zoltán budavári szolgálatának néhány hónapját, illetve életének Budavárhoz köthető mozzanatait. Az összejövetel résztvevői felidézheték személyes em-

lékeiket, valamint hangfelvételtől meg-hallgathatták azt az ígihirdetést, amelyet Túróczy Zoltán fél évszázaddal ezelőtt mondott el.

■ G. Zs.

HIRDETÉS

Országos szervezésű gyermekprogramok a 2007-es munkaévben

VI. országos evangélikus bábverseny

Témája: *Állatok a Bibliában*

Időpontja: március 3. (szombat), 10-től 15 óráig
Helyszín: Budapest, Marczibányi Téri Művelődési Központ (1022 Marczibányi tér 5/a)
Szeretettel várjuk a nézőket!

XVI. országos evangélikus hittanverseny

Témája: *Királyok az Ószövetségben – Saul, Dávid, Salomon*

Négy korosztályban várjuk a csapatokat: 1–2., 3–4., 5–6. és 7–8. osztály. A gyülekezetek és az iskolák csapatai – az elmúlt évekhez hasonlóan – külön versenyeznek. Egy gyülekezet, illetve iskola egy korosztályból négy főből álló csapatot küldhet a megyei/területi fordulóra. Kérjük, a csapatok összeállításánál mindenki törekedjen arra, hogy mindkét megjelölt iskolai osztályból kerüljenek gyerekek a csoportba! Ugyanis négy elsős gyerek például könnyen hátrányba kerülhet a verseny során. Kérjük továbbá, hogy az egyházi iskolában tanuló gyermekek ne gyülekezeti csapatként versenyezzenek, mert így a gyülekezetekből érkező gyermekek rosszabb esélyekkel indulnak a hittanversenyen.

- Gyülekezeti/iskolai forduló: március 31. (szombat)
- Megyei/területi verseny: április 14. (szombat)
- Országos forduló: május 12. (szombat)

Az országos forduló ebben az évben egynapos lesz, és a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnáziumban tartjuk.

A feladatokat a gyermekbizottság által felkért hittantanárok és lelkészek állítják össze.

Az országos hittanversenyre kiírt feladatokat korosztályonként a következők:

1–2. osztály: 1Sám 9,1–13 – Saul keresi apja szamarait • 1Sám 10,17–24 – A királyválasztás • 1Sám 16 – Sámuel királlyá keni Dávidot; Dávid Saul udvarába kerül • 1Sám 17,26–51 – Dávid és Góliát • 2Sám 7,1–17 – Dávid templomot akar építeni; az Úr ígérete Dávidnak és házának • 2Sám 12,24–25 – Salomon születése • 1Kir 1,38–40 – Salamont királlyá kenik • 1Kir 3 – Salomon bölcsességet kér az Úrtól; a bölcs ítélet • 1Kir 6,1–10 – Felépítik a jeruzsálemi templomot • 1Kir 10,18–29 – Salomon gazdagsága
Azoknak, akik bejutnak az országos fordulóra, ajánljuk, hogy olvassák Dávid 3., 23., 75. és 98. zsoltárját is.

3–4. osztály: 1Sám 8 – Izrael királyt kíván • 1Sám 9 – Saul keresi apja szamarait; az Úr kijelentése • 1Sám 16 – Sámuel királlyá keni Dávidot; Dávid Saul udvarába kerül • 1Sám 17,17–58 – Dávid és Góliát • 1Sám 18,6–16 – Saul féltékeny Dávidra • 1Sám 20,1–30 – Jónátán megmenti Dávidot • 1Sám 24 – Dávid megkíméli Saul életét • 2Sám 12,1–25 – Nátán példázata; Betsabé; Salomon születése • 1Kir 3 – Salomon bölcsességet kér; a bölcs ítélet • 1Kir 6,1–10 – Felépítik a jeruzsálemi templomot

5–6. osztály: 1Sám 8 – Izrael királyt kíván • 1Sám 9 – Saul keresi apja szamarait; az Úr kijelentése • 1Sám 10,1–8 – Sámuel királlyá keni Sault • 1Sám 16 – Sámuel királlyá keni Dávidot; Dávid Saul udvarába kerül • 1Sám 17 – Háború a filiszteusokkal; Dávid és Góliát • 1Sám 18 – Jónátán szövetséget köt Dáviddal; Saul féltékeny Dávidra • 1Sám 20 – Jónátán megmenti Dávidot • 1Sám 24 – Dávid megkíméli Saul életét • 1Sám 31 – Saul halála és temetése • 2Sám 2,1–11 – Dávid Júda királya lesz • 2Sám

7,1–17 – Dávid templomot akar építeni; ígéret • 2Sám 11 – Dávid és Betsabé • 2Sám 12,1–14 – Nátán példázata • 1Kir 1,11–40 – Salomon lesz a király • 1Kir 2,1–6 – Dávid intelmei Salomonhoz • 1Kir 2,10–12 – Dávid halála • 1Kir 3 – Salomon bölcsességet kér az Úrtól; a bölcs ítélet • 1Kir 6 – A jeruzsálemi templom • 1Kir 8,1–11 – A szövetség ládája a templomba kerül • 1Kir 11,1–13 – Salomon bálványozása • 1Kir 11,42–43 – Salomon halála

7–8. osztály: 1Sám 8 – Izrael királyt kíván • 1Sám 9 – Saul keresi apja szamarait; az Úr kijelentése • 1Sám 10,1–8 – Sámuel királlyá keni Saul • 1Sám 15,10–35 – Saul engedetlensége és büntetése • 1Sám 16 – Sámuel királlyá keni Dávidot; Dávid Saul udvarába kerül • 1Sám 17 – Háború a filiszteusokkal; Dávid és Góliát • 1Sám 18 – Jónátán szövetséget köt Dáviddal; Saul féltékeny Dávidra • 1Sám 19 – Saul Dávid életére tör • 1Sám 20 – Jónátán megmenti Dávidot • 1Sám 24 – Dávid megkíméli Saul életét • 1Sám 31 – Saul halála és temetése • 2Sám 2,1–11 – Dávid Júda királya lesz • 2Sám 5,1–7 – Dávid egész Izrael királya lesz • 2Sám 7 – Dávid templomot akar építeni; ígéret; Imádság • 2Sám 11 – Dávid és Betsabé • 2Sám 12,1–25 – Nátán példázata; Betsabé; Salomon születése • 2Sám 23,1–7 – Dávid utolsó szavai • 1Kir 1,11–40 – Salomon lesz a király • 1Kir 2,1–12 – Dávid intelmei Salomonhoz; Dávid halála • 1Kir 3 – Salomon bölcsességet kér az Úrtól; a bölcs ítélet • 1Kir 6 – A jeruzsálemi templom • 1Kir 8,1–21 – A szövetség ládája a templomba kerül; Salomon áldása • 1Kir 11,1–13 – Salomon bálványozása • 1Kir 11,42–43 – Salomon halála

Országos gyermektábor

Nyári táborunkat augusztus 5-től 11-ig tartjuk Piliscsabán 3–8. osztályos gyerekeknek.

Imádságíró és rajzpályázat gyerekeknek

A Magyarországi Evangélikus Egyház gyermekbizottsága rajzpályázatot ír ki „Állatok a Bibliában” témakörben. Emellett meghirdet egy imádságíró pályázatot is.

A gyerekek öt korosztály szerint pályázhatnak: óvodások, 1–2. osztályosok, 3–4. osztályosok, 5–6. osztályosok és 7–8. osztályosok.

A rajzok A/4-es méretben készüljenek. Használható hozzá színes ceruza, filctoll, zsírkréta vagy festék. A rajzok hátulján szerepeljen a készítő neve, életkora, a mű címe, illetve a pályázó laccíme, gyülekezet és az iskola neve.

Az imádságok tetszőleges témakörben és terjedelemben készülhetnek. Fontos, hogy az olvashatóan megírt ima mellett ott legyen a szerző neve, életkora, laccíme, gyülekezetének neve.

A beérkezés határideje: április 20. (péntek)

A cím, ahova várjuk a munkákat: Magyarországi Evangélikus Egyház gyermekosztálya, 1450 Budapest, Pf 21.

A díjátadás időpontja: június 16. (szombat)

A pályázó gyermekek legfeljebb három rajzot és három imádságot küldhetnek be.

Minden pályázónak jutalom jár, és az egyes korosztályokban az első három helyezett ajándékban részesül. Terveink között szerepel, hogy a beérkezett munkákból iskolai naptárt készítsünk.

További információt *Máty Erzsébet* gyermekreferensnél lehet kapni a 20/824-5296-os számon. Szeretettel várjuk a rajzokat és az imádságokat!

HIRDETÉS

A Budapesti Evangélikus Gimnázium Volt Növendékeinek Egyesülete és a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium a Magyar Tudományos Akadémia támogatásával február 12-én, hétfőn 14 órakor a gimnázium dísztermében (1071 Budapest, Városligeti fasor 17–21.) az iskola két kiváló, világhírű diákjának emlékére szoboravatós ünnepséget rendez. Ez alkalommal leplezzük le Barth Károly szobrászművész alkotásait, *Harsányi János* Nobel-díjas akadémikus és *Balogh János* Corvin-lánccal kitüntetett akadémikus mellsobrát.

Program:

- Megnyitó – dr. Ódor László igazgató
- Köszöntő – dr. Vizi E. Szilveszter, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke
- Gondolatok az iskola múltjáról – dr. Gyapay Gábor, az újraindult Fasor első igazgatója, a Budapesti Evangélikus Gimnázium Volt Növendékeinek Egyesülete elnöke
- Személyes hangú megemlékezés – dr. Cselőtei László akadémikus
- A szobrok leleplezése

ISTENTISZTELETI REND | 2007. február 11. – Budapest

Hatvanad vasárnapja. Liturgikus szín: zöld.

Lekció: 2Kor 12,1–9; Lk 8,4–15. Alapige: Ézs 55,6–11. Énekek: 279., 258.

I., **Bécsi kapu tér** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; de. 10. (német) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. Balicza Iván; II., **Hüvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. (úrv.) Szalay Tamás; II., **Modori u. 6.** de. 3/4 II. Sztójánovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Sztójánovics András; **Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12.** de. 10. Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Hokker Zsolt; **Újpest, IV., Lebstücsk M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyér, IV., Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfi Gyuláné; de. 11. (úrv., kantátazenés) Cselovszky Ferenc; du. 5. (asztali beszélgetések) Bibó István; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Szántó Enikő; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Gáncs Péter; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Zspisák Attila; **VIII., Kárcsony S. u. 31–33.** de. 9. (úrv.) Gáncs Péter; **VIII., Vajda P. u. 33.** de. 9. Smidéliusz András; **IX., Gát utcai római katolikus templom** de. 11. (úrv.) ifj. Hafenschner Károly; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. fél 11. Smidéliusz András; **Kerepesi út 69.** de. 8. Tamásy Tamásné; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Blázy Árpád; de. 11. (úrv.) Blázy Árpád; du. 6. (vespera) Blázy Árpádné; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. Blázy Árpádné; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Bence Imre; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.); **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Kende György; **XIII., Frangepán u. 41.** de. fél 9. Kende György; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamásné; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. (úrv.) Tamásy Tamásné; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Kende K. Péter; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. Bátorvicsky Gábor; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. (családi) Börönte Márta; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. Blatniczky János; **Mátyásföld, XVI., Prodam u. 24.** de. 9. Blatniczky János; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Eszlényi Ákos; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Eszlényi Ákos; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Kósa László; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u. 11.** Kósa László; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. Hulej Enikő; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. Hulej Enikő; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (családi) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza.

■ Összeállította: BODA SZUSZA

ÉLJÜNK TERMÉSZETESEN!

Zöldségekről-gyümölcsökről

A tereméstörténetbeli érendben – eszt már róla szó lapunk ez évi 4. számában – a gabonák után rögtön a zöldségek és gyümölcsök következnek. Szét lehetne választani őket, mégsem tesszük, mert nagyon sok közös van bennük. A legelső mindjárt, hogy majdnem minden esetben fogyaszthatóak nyersen. Sőt a szervezetünk számára így érnek a legtöbbit, ugyanis a tápanyagok, vitaminok ebben a formában találhatóak meg bennük a legteljesebb mértékben.

Hajdanában az emberek egyszerűen leszedték és elfogyasztották a vadon termő fák, bokrok terméseit, gyümölcseit. Később elkezdtek aktívan termelni is azokat, melyek számukra ízletesek, táplálóak voltak. Minden területnek a világon megvannak a maguk tipikus zöldségei és gyümölcsei. Elsősorban ezekből, tehát a hazai termésből érdemes választani, ha az asztalunkra, tányérunkra keresünk valami frisset. A legértékesebb ugyanis a frissen szedett, vagyis *idény* zöldség-gyümölcs. Ugyan sok fajtát lehet (és a tél miatt kell is) jól tárolni, de az idő múltával sokat veszítenek értékes összetevőikből.

Az idényzöldségek mellett szól az is, hogy nem kell távoli országokból, több ezer kilométer távolságból importálni őket, tehát megspórolható a hosszú szállítás okozta *környezetszennyezés*. Vásárlásukkal ráadásul a helyi termelőket támogatjuk. Az idényüket élő zöldségeket és gyümölcsöket nem kell mesterséges szerekkel és mesterséges fényvel érlelni, és nem kell *éretlenül* leszedni arra hivatkozva, hogy „majd úgyis megérnek a hosszú út alatt”.

Az igazán értékes táplálék *biogazdaságból* származik. Az ökológiai gazdálkodásról későbbi cikkeinkben lesz szó; most legyen elég alapelemének említése: a vegyszermentes termelés, melynek során csak biológiai eszközöket használnak növényvédelemre, tehát kemikáliákat nem, s ebből adódóan mérgektől mentes növényeket termesztnek.

Hogyan tehetünk szert biogyümölcsre, biozöldségre? Aki szerencsés, és saját kertje, valamint elegendő ideje, energiája van, megtermelheti a saját maga és családja számára a garantáltan vegyszermentes, éltető eledelt. Ha erre nincs lehetősége, meg kell találnia a *megbízható beszerzési forrást*. Falun célszerű idősebb emberek termékeit vásárolni háztól, ők nagy valószínűséggel nem használnak vegyszereket, és nagy tapasztalattal, a termőföld iránti szeretettel bánnak a növényekkel.

Akinek lehetősége van rá, eljárhat *biopiacra*, ahol a termelők kizárólag biotermékeket árúsítanak. (A „biotermelő” minősítést a Biokontroll Hungaria Kht. folyamatos felügyelete mellett lehet csak megkapni.) Budapesten több biopiac is van, a legnagyobb a Csörsz utcai (XII. kerület), ahol szombat délelőttönként lehet vásárolni. Feltétlenül érdemes meglátogatni, garantáltan visszatérő vendégek leszünk! Vidéken érdemes megkeresni a biotermelőket, akik árúsítanak háztól is, illetve a bioboltokban is megkaphatunk sok mindent – persze nem kevés kiskereskedelmi felárral. Az interneten rengeteg információt találunk ezzel kapcsolatban (például www.biokultura.org vagy www.biopiac.net).

ÜZENET AZ ARARÁTRÓL

Rovatgazda: Bogdányi Mária
E-mail: ararat@lutheran.hu

lunk ezzel kapcsolatban (például www.biokultura.org vagy www.biopiac.net).

Néhány évvel ezelőtt indult egy mozgalom: „Naponta ötször egyél zöldséget és gyümölcsöt!” Az ennek megfelelő egynapi menü télen például így nézhetne ki: reggelire 3 dl frissen csavart gyümölcslé, zabkása mézzel, mazsolával. Tízórára két-három darab alma, pár szem dió. Ebédre vegyes zöldségleves, spenót, tükörtojás, uzsonnára egy szelet sütötök, vacsorára pedig teljes kiőrlésű kenyér babpástétommal, nyers sárgarépából és céklából készült salátával vagy reszelt fekete retekkel, egy pohár kefir vagy joghurt.

Minden étkezés része legyen *legalább* egy *maréknyi* zöldség vagy gyümölcs, melynek egyik felét nyersen, másik felét rövid főzéssel-párolással készítjük el. Fedezzük fel a régi jó magyar gyümölcsöket: a birsalmát, szilvát, fekete ribizlit, bodzát és zöldségeket: a lila hagymát, mángoldot, kelkáposztát, bimbós kelt, fekete retek, céklát, sütőtököt! A cél, hogy minél színesebb legyen a tányérunk: együnk mindennap narancssárgát, pirosat, zöldet!

■ BOGDÁNYI MÁRIA

Déli harangszó

Február 12. és 18. között a sárszentlőrinci evangélikus templom harangja szól a Kosuth rádióban. 1722-ben nyolc evangélikus család költözött lelkészükkel együtt a Sió menti pusztára. 1775-ben épült a ma is látható barokk templom. A helység a 18–19. század fordulóján önálló püspöki székhely volt; Sárszentlőrincen található a Dunántúl legnagyobb evangélikus gyülekezete. A templom tornyában két harang lakik. A délidőben megszólaló 310 kilós harangot *Seltenhofer Frigyes* mester öntötte.

► Forrás: RTV Részletes

HIRDETÉS

Bőjten előkészítő sorozat lesz a csömöri gyülekezetben február 18-tól február 25-ig minden este 18 órától a gyülekezeti házban. A farsang végibőjt kezdeti, úgynevezett *farsangi imahét* vendégszolgálati:

- Február 18.: *dr. Fabiny Tibor* nyugalmazott professzor
- Február 19.: *Kovács László* dunakeszi lelkész
- Február 20.: *Mekis Ádám* esperes
- Február 21.: *Johann Gyula*, az EHE lelkésze
- Február 22.: *Madocsai Miklós* nyugalmazott budavári lelkész
- Február 23.: *dr. Varga Gyöngyi* egyetemi adjunktus
- Február 24.: *Nagy Gyula* nyugalmazott református lelképásztor
- Február 25-én, bőjti 1. vasárnapján a fél 11-kor kezdődő úrvacsorai istentiszteleten *Kiss Béla* kolozsvári nyugalmazott lelkész, püspökhelyettes hirdeti az igét.

HIRDETÉS

Az Evangélikus Külmisziói Egyesület (EKME) február 17-én, szombaton 10 órától 15 óráig tartja csendesnapra egybekötött közgyűlést Budapesten, a Pesti Evangélikus Egyház Deák Téri Gyülekezetének termében.

A misziói nap programja:

- 10.00: kezdőáhitat: *István János* elnök-püspök
- 10.40: *D. Keveházi László* nyugalmazott esperes bemutatja *Podmaniczky Pálról* írott könyvét
- 11.30: közgyűlés (nyitott, nem csak EKME-tagok részvételével)
- 13.00: szerény ebéd
- 14.00: *dr. Fabiny Tibor* egyháztörténész, nyugalmazott teológiai tanár: *Próbalokozások a külmisziói munka tájainak felújítására 1957-ben*
- 14.40: záróáhitat: *Gáncs Péter* püspök

Az alkalomra mindenkit szeretettel hív, biztat és vár az EKME vezetősége.

BÉRES Az egészséges emberért

Egészség – gond nélkül

Mindent megtennénk, hogy megőrizzük. Mindent megtennénk, hogy ne essen bántódása. Mindent megtennénk az egészségünkért.

Mi a valóság?

Reggel rohanunk a munkahelyünkre, közben elvisszük a gyerekeket óvodába, iskolába.

A táplálkozásunkra sem fordítunk kellő figyelmet, így nem jut elegendő ásványi anyag és nyomelem a szervezetünkbe.

A nagy megterhelés miatt fáradékonyak, legyengültek vagyunk. Elég egy őszi-téli influenzás időszak, és a helytelen életmódunk miatt legyengült immunrendszerünk nem tudja ellátni a feladatát. Elkapjuk a betegségeket, és ami a legrosszabb: emiatt nem tudjuk ellátni a munkahelyi és otthoni feladatainkat.

Ahhoz, hogy napról napra teljesíteni tudjunk, a legfontosabb dolog, amire szükségünk van, az egészség. Egészségesek pedig akkor vagyunk, ha jól működik az immunrendszerünk.

Mit tehetünk?

A Béres Csepp már több évtizede bevált magyar készítmény, melyet tapasztalatok szerint az optimális hatás kialakulásának érdekében a megfelelő adagban, 6 hétig kúraszerűen kell szedni.

Ahhoz, hogy az influenzás időszak végéig ne döntsön le bennünket a lábunkról a betegség, és ebben az időszakban is megfelelően elláthassuk munkánkat, törődjünk családunkkal, javasolt a betegségmegelőzésre ajánlott adag további szedése is.

A Béres Csepp olyan komplex készítmény, mely megfelelő arányban tartalmaz ásványi anyagokat és nyomelemeket, úgy, ahogy azt a szervezet igényli. Így hozzájárul szervezetünk ideális működéséhez, immunrendszerünk megerősítéséhez.

A Béres Csepp mindent megtesz azért, hogy Ön eredményes és egyszerű módon támogassa önmaga, családja és gyermekei immunrendszerét. Vele egyszerre vigyáz az egészségére, és foglalkozhat aggodalom nélkül mindazzal, amivel szeretne.

A Béres Csepp® vény nélkül kapható roboráló gyógyszer.

A kockázatokról és a mellékhatásokról olvassa el a betegájékoztatót, vagy kérdezze meg kezelőorvosát, gyógyszerészét.

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

Szeretet határok nélkül – Liebe ohne Grenzen

Múlt szombaton éjszaka érkezett haza tizennyolc fős kis delegációnk a bajorországi Augsburgból, ahol neuendettelsai partneriskolánk meghívására vendégeskedtünk három napig. Utazásunknak ezúttal nem „csupán” kirándulás vagy nyelvygakorlás volt a célja, hanem egy rendkívül megtisztelő meghívásnak tehetünk eleget. Hónapokkal ezelőtt ugyanis felkérést kaptunk iskolánk, hogy a Comenius projektben húsz német diákkal közösen színpadra állított, *Grease – szeretet határok nélkül* című zenés műsorunkkal részt vegyünk a bajorországi iskolák számára rendezett *evangelikus iskolanapon* (Evangelischer Schultag), ahol valamennyi intézmény az elmúlt évben elért legnagyobb sikereit mutatta be. Megható és felelősségteljes küldetés vitt tehát bennünket Augsburgba, hiszen ezúttal saját iskolánkon, közösségünkön kívül neuendettelsai testvéreinket is képviseltük.

A neves professzorok és az érdekes előadások között gyermekeink hatalmas sikert arattak a határokon átvélő szeretetet hirdető műsorukkal. A szünni nem akaró tapsvihar felemelő érzés volt, akárcsak igazgatónőnk, *Hallgatóné Hajnal Judit* szívet melengető szavai, melyekkel köszöntötte a jelenlévőket, és kifejezte azt az őszinte hálát, melyet valamennyien lelkünkben éreztünk azért, hogy részesei lehettünk ennek a fontos és különleges rendezvénynek.

Köszönjük a bajor és a magyar evangélikus egyháznak, valamint intézményeink vezetőinek, hogy mindenben támogattak bennünket, minden nehézséget legyőzve megteremtették az anyagi feltételeket, s lehetővé tették számunkra ezt a felejthetetlen utazást. A Jóisten áldását kérjük mindannyiukra!

VESZPRÉMI ANDREA tanár (Győr)

HIRDETÉS

Pályázati hirdetés

Az Aszódi Evangélikus Egyházközség lelkészi állása 2007. június 30-án megüresedik. Felhívjuk a lelkészeket, hogy amennyiben az állást meg kívánják pályázni, jelentkezésüket február 28-ig adják be az Észak-Pest Megyei Egyházmegye esperesi hivatalába (2683 Acsa, Petőfi u. 4.). A díjlevél tartalma iránt érdeklődni *Mekis Ádám* esperesnél lehet (tel.: 20/824-3801; e-mail: adam.mekis@lutheran.hu).

A lelkészi álláshoz szorosan hozzátartozik az Evangélikus Egyház Aszódi Petőfi Gimnáziuma és Kollégiumával és annak mindenkorai vezetésével való együttműködés.

HIRDETÉS

Pályázati hirdetés

A Domonyi Evangélikus Egyházközség lelkészi állása 2007. augusztus 31-én megüresedik.

Felhívjuk a lelkészek figyelmét, hogy amennyiben az állást meg kívánják pályázni, jelentkezésüket február 28-ig adják be az Észak-Pest Megyei Egyházmegye esperesi hivatalába (2683 Acsa, Petőfi u. 4.). A díjlevél tartalma iránt érdeklődni *Mekis Ádám* esperesnél lehet (tel.: 20/824-3801; e-mail: adam.mekis@lutheran.hu).

A pályázatok elbírálásánál a finn és német testvér-gyülekezeti kapcsolatok miatt előnyt élveznek azok, akik valamelyik nyelvet társalgási szinten beszélik.

HIRDETÉS

Missziói pályázat

A Magyarországi Evangélikus Egyház Evangélicizációs és Missziói Bizottsága pályázatot ír ki az evangélikus gyülekezetek és egyházmegyéik missziói munkájának támogatására. Pályázni lehet missziói programok szervezésének vagy missziói kiadványok megjelenítésének a támogatására. Előnyben részesülnek azok a pályázatok, amelyek az általános egyházi programokon túl direkt missziói tartalmat hordoznak. Az ifjúsági és gyermekmunkát az ifjúsági osztály által kiírt pályázat fogja segíteni.

A benyújtott pályázatokat a fent említett bizottság delegált tagjai bírálják el. A támogatottak listája az *Evangélikus Életben* és a *Fratemeten* is megjelenik. Külön értesítést nem küldünk.

A szétosztható összeg: 5,3 millió Ft

A legmagasabb megpályázható összeg: 100 ezer Ft

A pályázatok beérkezési határideje: március 10.

Elbírálás: március 21.

Kifizetés, átutalás: március vége

Pályázni csak hiánytalanul kitöltött hivatalos úrlapon lehet, amely letölthető a *Fratemetről*, illetve az *Evangélikus Missziói Központ* címén igényelhető (1164 Budapest, Batthyány Ilona u. 38.; tel.: 1/400-3057; e-mail: evmis@lutheran.hu).

Határidőn túl érkezett pályázatokat nem fogadunk el. Járadékbán részesülő gyülekezetek nem pályázhatnak.

Ha a pályázó a kapott összegről nem számol el, a következő három évben nem pályázhat. A pályázattal 2007. november 30-ig kell elszámolni. Az elszámolás tartalma: beszámoló a megvalósult programról/kiadványról és a számlák másolata. Az elszámoláshoz úrlapot nem küldünk. Az elszámolást az *Evangélikus Missziói Központba* kell küldeni.

Megrendelőlap

Ezennel megrendelem az Evangélikus Életet

 egy hónapra: 780 forintért fél évre: 4680 forintért három hónapra: 2340 forintért egy évre: 9360 forintért

Név:

Cím:

A fenti előfizetési díjak belföldre érvényesek!

Kérjük, a szelvényt NYOMTATOTT NAGYBETŰKKEL töltsd ki,

és küldje vissza az alábbi címre:

Evangélikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.

(A borítékra szíveskedjék ráírni: „Előfizetés”.)

A szelvényt az 1/486-1195-ös faxszámra is elküldheti.

Kérjük, hogy esetleges kérdéseivel, az előfizetéssel kapcsolatos problémáival keresse Vítális Juditot az 1/317-1108-as vagy a 20/824-5519-es telefonszámon.

Előfizetéssel kapcsolatos e-mailjét a judit.vitalis@lutheran.hu címre küldheti el.

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

Zenés áhítat lesz a budahegyvidéki evangélikus templomban (Budapest XII., Kék Golyó u. 17.) február 11-én, vasárnap 18 órakor. Közreműködik a Bárdos Lajos kamarakórus. Vezényel: Kemelen Tünde. Műsoron J. S. Bach, J. P. Sweelinck, H. Schütz, A. Banchieri, Cl. Monteverdi, Kodály Zoltán, Deák-Bárdos György, Bárdos Lajos, Tóth József és Szokolay Sándor művei.

A Farkasréti ökumenikus esték következő alkalmán, február 12-én, hétfőn 18.30-kor Czako Gábor író tart bevezető előadást és vezet beszélgetést *Szellemi tévutak (valláspótló eszméarmlatok) a mai Magyarországon* címmel. Helyszín: Budapest XI., Németvölgyi út 138., evangélikus-református templom (megközelíthető a 8-as autóbusszal vagy az 59-es villamossal; a temetőnél kell leszállni). Minden érdeklődőt sok szeretettel várnak a szervezők.

A Magyarországi Luther Szövetség budapesti tagozata tavasi előadásainak sorában Véghegyi Antal evangélikus lelkész tart referátumot *Miért csak kettő? Miért nem hét?* – A szentségek lutheri értelmezése címen a Deák Téri Evangélikus Gimnázium könyvtárában (Budapest V., Sütő u. 1.) február 12-én, hétfőn 18 óratól 19.30-ig.

A héten a következőkért imádkozunk: Somogy-Zalai Egyházmegye (vasárnap); Vasi Egyházmegye (hétfő); Veszprémi Egyházmegye (kedd); evangélikus általános iskolák (szerda); Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium (csütörtök); evangélikus óvodák (péntek); Szivárvány Evangélikus Keresztény Óvoda (Nagytarcsa) (szombat).

A Lutheránus Megújulás által szervezett imamozgalmat

Szeretettel hirdetjük a Páratlanklub februári alkalmait: február 14-én 18 órai kezdettel Valentin-napi teaházat tartunk; február 20-án 18 órai kezdettel a klub vendége Kinczler Irén nyugalmazott lelkész lesz, aki a Szent Erzsébet-jubileum kapcsán szól az egyedülállók szolgálatáról. Mindenkit sok szeretettel hívnak és várnak a szervező Női Missziói Szolgálat munkatársai és a Páratlanklub ötletgazdái!

Az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány és a Győri Evangélikus Egyházközség sok szeretettel hívja az érdeklődőket az *Asztali beszélgetések* című előadás-sorozat következő alkalmára. A disputa címe: *Egy csepp emberség*. Az alkalom résztvevői: Lengyel Anna, a Déli Egyházkerület felügyelője és Várszegi Asztrik pannonhalmi bencés főpap. Az előadás időpontja: február 15., csütörtök 18 óra. Helyszíne: Nyugat-Magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kar, II. számú épület (Győr, Liszt Ferenc út 17.). A rendezvény ingyenes!

HALÁLOZÁS

Január 29-én az adonyi temetőben helyezték el a nyolcvanhárom éves korában elhunyt *Schmidt Györgyné* született *Pletser Katalin* hamvait férje sírjába. Gyuri bácsi és Kati néni közel fél évszázadon keresztül dolgoztak az országos evangélikus egyház alkalmazottjaiként az Üllői úti székházban; máig szeretettel emlegeti őket az idősebb lelkész-nemzedék. A temetésen az országos egyház dolgozói és a józsefvárosi evangélikus gyülekezet tagjai szomorú szívvel búcsúztak tőle, osztozva a gyászoló család fájdalmában. „Maradjon velünk, Uram, szereteted, mert mi is benned reménykedünk!” (Zsolt 33,22)

Tisztelt Előfizetőink! Mint ahogy azt lapunk impresszumában is olvashatják, csak a minden hónap 15-ig szerkesztőségünkbe beérkező, előfizetéssel kapcsolatos kéréseiket tudjuk a következő hónap elsejétől figyelembe venni. Ennek az az oka, hogy a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletéga havonta egyszer ad lehetőséget arra, hogy szerkesztőségünk aktualizálja az előfizetői név- és címlistát. Kérjük olvasóinkat, hogy ha megváltozik a postai címük, illetve ha le szeretnék mondani az előfizetésüket, idejében jelezzék ezt *Vitalis Juditnak*, ellenkező esetben ugyanis a posta a változást csak egy hónappal később érvényesíti.

APRÓHIRDETÉS

Megvásárolnám akár magas áron is dr. *Budai Gergely* Újszövetség-fordítását. Tel.: 30/262-9403.

179/79, 45 éves, gyermekszerető, hívó evangélikus férfi megismerkedne hívó nővel házasság reményében. SMS: 20/344-5523.

38 éves, 182 cm magas, nőtlen, hívó férfi megismerkedne házasság céljából jó megjelenésű, érzelmeiben gazdag nővel. Fényképes leveleket „Komoly szándékkal” jelígre a kiadóba.

Toronymsik javítását, bádogozását, festését vállalom. Török Lajos, 8881 Sormás, Petőfi u. 34. Telefon: 93/375-194.

Lakást vagy házrészt bérelnénk március elsejétől Budaörsön hat-nyolc hónapra. Fiatal házaspár két éves kisgyerekekkel költözne otthonuk elkészültéig. Radosné Lengyel Anna (20/824-9990)

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Jézus mondta a példázatban: „A fiú így szól: Nem vagyok méltó arra, hogy fiadnak nevezzenek. Az apa viszont ezt mondta szolgálóinak: Hozzatok ki hamar a legszebb ruhát, és adjátok rá.” Lk 15,21–22 (Zak 3,4b; Lk 8,4–8/9–15; Zsid 4,12–13; Zsolt 25) Az ember egy ideig, jó darab ideig – van, aki egész életén át – menekül az atyai háztól. A lelkeben lázad, kerüli a találkozást, hátat fordít, és veszte elkerülhetetlen. De az Úristen tekintete követi a tékozlót, és karja érte nyúl, hogy ne vesszen el. A történet mélyebb értelmezése számomra valahogy így (is) fogható meg: pillanatokra betekinthetünk a végtelenbe. Az emberi lélekbe, a bűn, a szégyen, a félelem, a megbánás, az Isten-vágy mélységeibe, s a mélyből feltekintve az Isten sugárzó szeretetének, ajándékozó, az embert magához ölelni vágyó gyengédségének végtelen horizontjára pillanthatunk. Amely fény, sugárzó szeretet ránk is ragyog.

Hétfő

Pál írja: Mindenre van erőm a Krisztusban, aki megerősít engem. Fil 4,13 (Jer 39,18; 5Móz 32,44–47; Róm 1,1–7) Mindenre? Az ellenkezőjét hányszor érezzük, mondjuk: nincs erőnk semmire... Pál arra tanít, hogy nem az Isten gyenge, hanem az ember hite, ha nem épít minden dolgában, gondolatában, tervében, apró és nagy „vállalkozásában” Istenre. Mert ha úgy tesz, akkor azt éli meg, amit Pál, aki testi kínok, fenyegetések, börtön, üldöztetés dacára vallott így. Nem túlzás „a mindenre való erő” érzése a keresztény ember szóhasználatában! Ki másnak lenne hát e világon ereje, lendülete, dinamizmusa, mint annak, aki hite által Jézus Krisztusból meríthet erőt minden áldott nap?!?

Kedd

Majd ezt mondta Isten Ábrahámnak: Te pedig tartsd meg szövetségemet, meg utódaid is nemzedékről nemzedékre! 1Móz 17,9 (Róm 14,22b; 2Móz 7,1–13; Róm 1,8–15) Katonai és politikai, nemzetközi, államközi, hazai párt- és érdekvédelmi stb. szövetségek kötettek és bomlanak fel Európában, a világban; emberi szövetségeink (barátságok, házasságok) is sérülékenyek. Egy igaz és maradandó, el nem múló szövetség van: az Ábrahámnak, a kiválasztott nép atyjának adott, ősi és Jézus Krisztusban mindenkié lett új szövetség. Isten a „szövetségünk”... Fel tudjuk-e fogni ennek jelentőségét, ennek gazdagságát, áldását?

Szerda

Az Úr a mennyben állította fel trónját, királyi hatalmával mindenben uralkodik. Zsolt 103,19 (Zsid 4,16; Mk 6,1–6; Róm 1,16–17) Leküzdhetetlen távolság, áthidalhatatlan szakadék? Mennyei trón, szemnek láthatatlan fényesség, dicsőség, hatalom, érinthetetlen, befoghatatlan (szellemi, lelki, nem pedig fizikai) „magasság”, megközelíthetetlen szentség. Isten hatalma mindenképp felett uralkodik, aki él. A távolság azonban földi, emberi fogalom, a transzcendens Isten nem írható le vele. A mennyei trón Ura Jézusban emberré lett, az általunk meg nem tehető utat megtette hozzánk, szavát emberi füllel hallható szavá transzformálta, érintett, gyógyított, szelíd tekintet ránk emelte. S aki mindenben uralkodik, magát megalázta mindenkinél mélyebbre, egészen a keresztaláig.

Csütörtök

Mily nagyok az ő jelei, mily hatalmasok csodái! Az ő királysága örök királyság, és uralma megmarad nemzedékről nemzedékre! Dán 3,33 (ApCsel 14,3; Lk 6,43–49; Róm 1,18–32) A tízes kemencében is megőrzi Isten azokat, akik hű hitvallói. Ez a csoda még Nebukadnecar királyt is istenhitre vezette. Jelek és csodák hírei ma is érkeznek számos forrásból, a média jóvoltából néha valóban megdöbbentő, megmagyarázhatatlan jelenségek, mások megtévesztő szándékú hírek formájában. Fontos, hogy Isten jeleire és csodáira legyünk nyitottak és fogékonyak. S ez nem mehet másként, csak úgy, ha vele vagyunk olyan mély és bizalmi kapcsolatban, hogy gondviselő keze nyomát felismerjük saját életünk és a minket körülvevő világ történésein. Egy idézetgyűjteményben talált gondolat: a véletlen nem más, mint „a gondviselés inkognitójában...”?

Péntek

Őt dicsérje éneked, mert ő a te Istened. 5Móz 10,21 (Róm 5,11; Jn 12,34–36/37–42; Róm 2,1–16) A zene a lélek szava – fogalmazta meg valaki találoán. Akinek a lelkét Isten szeretete tölti be, az nem diszharmoniafényt éli meg önmagát, a világot, embertársait, az képes a szó szoros és átvitt értelmében énekelni: azaz önként örömteli, hálás jeleit adni annak, hogy rátalált Istenre, és hogy Isten rátalált. Vajon a mi életünk egy harmonikus dal-e, ahogyan a zeneművészet – és a lélek szavának – egyik nagyja, *Haydn* a halálra készülve saját életét summázza?

Szombat

Az a jó, ha kegyelemmel erősödik meg a szív. Zsid 13,9 (Zsolt 28,7; Mt 13,31–35; Róm 2,17–29) Sok csalódás, fájdalom, keserűség, bánat ér bennünket az emberi oldalról. Naponként meg kell küzdenünk vele. Bűneink, melyeket fel sem ismerünk talán, vagy kimondottan jól érezzük magunkat bennük, Isten elleni lázadásunk, önzésünk csak tovább rontják helyzetünket. Igazi tisztaság, erő, remény csak Istentől fakad. Ő soha másként, csak kegyelemmel és végtelen szeretettel fordul hozzánk, személyesen közel lép szívünkhöz Krisztusban. Alázatosságra nevel, szívünket a végtelen felé tárja. Minden gyenge megerősödik csodálatos közelségében.

■ KÓHÁTI DOROTTYA

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból február 11-től február 18-ig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>8.05 / Bartók rádió Finta Gergely orgonán (60')</p> <p>10.00 / mtv Örömhír. A református egyház műsora (26')</p> <p>11.45 / Bartók rádió Nagyapa meg a csillagok Lázár Ervin meséi (15')</p> <p>12.05 / Duna Tv Élő egyház (26')</p> <p>13.00 / mtv A fűhárfa (amerikai film, 1995) (102')</p> <p>13.05 / Petőfi rádió Hetet egy csapásra Grimm meséje nyomán (56')</p> <p>15.10 / PAX Székelyföldi vártemplomok (48')</p> <p>21.35 / mtv A kétszáz éves ember (amerikai film, 1999) (126')</p>	<p>1.40 / Duna Tv Názáreti Mária (francia játékfilm, 1995) (107')</p> <p>8.20 / Duna II. Autonómia Ezer év szentjei Szent István (31')</p> <p>9.00 / PAX Gyököcsy Endre (28')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Erős vár a mi Istenünk! Az evangélikus egyház felőrája interjúkkal, missziói percekkel és lelki útvalóval jelentkezik.</p> <p>15.15 / PAX Kerékpártúra egyháztörténeti utakon Erős jelleme (ZMC – 31')</p> <p>20.04 / Kossuth rádió Aranyemberek. Király Elvira, a Nagytétényi Kastélymúzeum vezetője (31')</p>	<p>9.00 / PAX Családi ünnep (ZMC – 19')</p> <p>10.05 / Bartók rádió Napról napra Az '56-os forradalom hétköznapjai (54')</p> <p>11.00 / Duna Tv Isten kezében (ism.) (26')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Tanúim lesztek! A római katolikus egyház felőrája</p> <p>15.04 / Kossuth rádió Hangos recept Tud-e a 21. század embere jól szeretni és megbocsátani? (56')</p> <p>20.04 / Kossuth rádió Aranyemberek. Dr. Maródi László infektológus, gyermek-immunológus (31')</p>	<p>13.30 / Kossuth rádió „Te benned bíztunk eleitől fogva...” A református egyház felőrája</p> <p>13.30 / tv2 Szenzáció! (amerikai vígjáték, 1974) (101')</p> <p>15.40 / Bartók rádió Hitélet és történelem (20')</p> <p>18.25 / Bartók rádió Don Pasquale (háromfelvonásos opera)</p> <p>18.45 / Duna Tv Magyar népmesék A királykisasszony jegyei (10')</p> <p>20.03 / Petőfi rádió Gospel (57')</p> <p>21.50 / PAX (premier) Fertőző osztály Szabó Dénes Kossuth-díjas karnagy portréja (29')</p>

CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>9.00 / PAX Családi orvos (ZMC – 19')</p> <p>11.00 / Duna Tv Élő egyház (26')</p> <p>12.06 / Bartók rádió Budapesti Bach-hét, 2006 (48')</p> <p>15.50 / PAX Családi vállalkozás (ZMC – 20')</p> <p>19.30 / Bartók rádió Kulturális történetek Árpád-házi Szent Erzsébet magyarországi kultusza (30')</p> <p>20.04 / Kossuth rádió Aranyemberek. Hámosi József akadémikus, kutatóorvos (31')</p> <p>21.40 / m2 Oké! (dán film, 2002) (93')</p> <p>22.00 / PAX Mítől szép? Mítől jó? (ismeretterjesztő sorozat) (55')</p>	<p>13.35 / tv2 Betartott ígéret Oksana Baiul története (amerikai film, 1994) (89')</p> <p>15.50 / PAX Családi ház (ZMC – 19')</p> <p>16.15 / Kossuth rádió „Magyarországról jövők...” Az én falum: Bükkszentkereszt (45')</p> <p>20.00 / PAX Mit ér az ember, ha vendéglős? Papp Dániel (31')</p> <p>20.05 / Bartók rádió Ferencsik János vezényel (93')</p> <p>21.00 / HBO Rokonok (magyar film, 2006) (108')</p> <p>21.10 / RTL Klub Mátrix (amerikai film, 1999) (124')</p>	<p>6.03 / Petőfi rádió Pax rádió Varnus Xaver orgonaművész (27')</p> <p>7.30 / Rádió C (FM 88,8) Evangélikus félóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében. Vendég: Hamar Domokos szervező. Téma: „Vasárnap este”, vagyis hetente jelentkező evangélikus koncertsorozat fiataloknak a Belváros szívében</p> <p>12.05 / Duna Tv Isten kezében (26')</p> <p>20.10 / mtv Ízig-vérig Annie-Mary (angol-francia film, 2000) (100')</p> <p>21.10 / tv2 Hanta Boy (amerikai vígjáték, 1997) (85')</p>	<p>8.30 / Civil rádió Evangélikus félóra az Evangélikus Missziói Központ szerkesztésében</p> <p>10.00 / Duna Tv Istentisztelet. Református istentisztelet közvetítünk a családközi Diósförgőpatony templomból. Igét hirdet Vámos Béla, a gyülekezet lelkésze. (60')</p> <p>10.00 / mtv Örömhír. Az evangélikus egyház műsora (ism.: m2, 12.55) (26')</p> <p>10.35 / mtv Tanúságtételek (25')</p> <p>12.05 / Duna Tv Élő egyház (26')</p> <p>16.00 / m2 Katyi (magyar filmvígjáték, 1942) (86')</p>

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
ÉvÉlet on-line: www.evelet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195. **Szerkesztőségvezető:** Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). **Szerkesztési titkár** (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitalis Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). **Olvasószerkesztő:** Dobsonyi Sándor (sander.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor:** Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). **Tervező-szerkesztő / ÉvÉlet on-line:** Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). **Főmunkatárs:** Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu).

Rovatvezetők: dr. Ecsedi Zsuzsanna – Cantate (ezsu@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Kóhát Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó:** Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Szikra Lapnyomda Rt. Felelős vezető: Máthé Sándor vezérigazgató E-mail: szikra.kervigh@szikralapnyomda.hu

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön negyed évre 2340 Ft, fél évre 4680 Ft, egy évre 9360 Ft, szomszédos országba egy évre 31 900 Ft (123 euró), egyéb külföldi országba egy évre 37 200 Ft (143 euró).

Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő delutáni lapzáratok kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írások tudnak figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.